

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre. . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

Nehéz idők.

Most pedig következik a nemzeti ellenállás. Apáink úgy hívták, hogy passív resistencia. Az arany bulla még az actív resistencia jogát is biztosította a nemzetnek, a lepergett századok alatt azonban a népek önrendelkezési jogai a passivitásba zsugorodtak össze. Az actív resistencia neve forradalom lett. Ami egykor a kiváltságos osztályok joga volt, ma a nemzetek részéről árulás és szentségtörés. Az ellenállás jogát az alkotmányos formák helyettesítik s az alkotmánynak kell biztosítani a nemzetek szabadságát, akaratuk érvényesülését. Ha az alkotmány intézményes biztosítékai erőtlenné; ha a nemzet szabad elhatározásának az abszolutizmus gátat vet: a védekezés, az ellenállás gondolatának kell a támadást követnie. És hogy az ellenállás ne legyen forradalom, hogy a törvényesség méltóságát, hatalmat és erőt adjon a nemzetnek, az abszolutizmus szomorú napjaiban a passív resistencia nyugodt öntudatával állott a hatalom elé.

A mai válságos idők újra erre az utra vezették az országot. Ma még csak fenyegető veszedelem, holnap azonban valóra válhat s akkor tudnia kell minden magyarnak a kötelességét: mivel tartozik nemzetének. Meg kell szünnie a napi politika taktikázásának; el kell simulnia minden ellentétnek; bele kell olvadnia minden törekvésnek abba a nagy célba: hogy alkotmányos szabadságunk rovására az abszolutistikus visszafejlődésnek útját álljuk.

Ma már alig jöhet tekintetbe az, hogy ki volt részese a mai helyzet előidézésének; ki tartozott az opportunisták táborába, ki a radikálisok közé; azt sem mérlegelhetjük már, hogy a nemzeti politikát a csendes fejlődés vitte volna eelőbbre, vagy jobb volt e szakítani a régi rendszerrel, hogy gyorsabb lépésekkel, de nagyobb áldozatok, szenvedések és esalódások árán közelítsük meg jogos nemzeti céljainkat: a teljes önállóságot, függetlenséget, nyelvünk érvényesülését.

Mindezekben való nézeteltérések egy magyar előtt sem igazolhatják azt, hogy abszolutistikus irányzat vonuljon be a mi alkotmányos életünkbe s a nemzet akarata ne érvényesülhessen egy képzelt és lehetetlen félelem miatt, amely a generálisok szíveit elfogja. Nincs most ideje a politikai torzsalkodásnak; nem szabad egyetlen egy dissonans hangnak sem vegyülnie abba a felkiáltásba, amely a vidék legkisebb zugából is az ország szíve felé hallszik: alkotmányos kormányzatot követelünk. Szabad nemzet, szabad ország vagyunk, amelynek koronás királya és országgyűlésének többsége hoz törvényt, amelyet csak törvényes, a nemzet kifejezett akaratával egyetértő felelős minisztérium kormányozhat. Minden, ami ezzel ellenkezik, abszolutizmus.

Ami Magyarországon most történik, nem új jelenség; az a törekvés, amely a birodalmi egységet Magyarország alkotmányos szabadságának rovására akarja megszilárdítani, évszázadokon keresztül kísért hazánk történetében. A nemzet ismeri már a diktatura mindenféle alakját, az abszolutizmus összes fokozatait s a parancsnokok egész ranglisztáját a zsandártól, a bezirkertől a helytartókig.

Végigdulta az országot a labanc, atyáskodó jóakarattal törbe ejtette a szíveket a pompa és a fény, amely a nyugati kultúra köntösébe öltözve esalogatta magához a nemzet javát s mikor a nemzet törvénykönyvével akarta igazolni szabadságát, kardjára ütött az elbizakodott szoldateszka.

És mégis fennmaradtunk, mégis szabad állam vagyunk. Mert akármilyen halotti csend uralkodott köröskörül, a szívek dobogtak; akármennyire pártos volt is ez a nemzet, az elhatározó pillanatokban egymásra talált a szabadság és az ősi jogok védelmében.

A mai kormány is, amelynek alkotmányos voltát kétségbe vonja az egész ország, pártok és párttöredékek helyett az egész nemzetet találta magával szemben. A béke

olajágával jött, királyi kézirattal, amely az alkotmányos alapokra való visszatérést hangsúlyozza, de a béke hangja sem tudja megnyugtani az aggódo nemzetet, amely tudja azt, hogy az alkotmányosság ösvénye szűk, de biztos s ha egyszer arról letért, ha az első lépést hallgatagon nézi, a második már magától következik.

Magyarország szabadságát az alkotmányos formák védelmezik. A forma sokszor ugyanazonos a lényeggel. A parlamentáris rendszer sarkalatos tételeivel szemben elkövetett lépést a legalkotmányosabb szándék sem mentheti.

A mi alkotmányos szabadságunk védőbástyáinak utolsó köve, minden hantja nagy érték. Egyik kődarab után lemállik a másik. A Tisza gátján, amelyet a medrébe szorított ár ostromol, elég egyetlen kapavágás, hogy pusztulás következék. Először egy csepp szivárog át a töltésen, azután vékony erecske, amely feláztatja a földet s egy erősebb hullám átszakítja, lerombolja, elsőpri.

Rés van a magyar alkotmány sáncain. Nyítván hagyni könnyelműség, bűn. Az önvédelmi munkából ki kell a részét vennie mindenkinek, de különöse a vármegyéknek.

Régi válságos idők hagyományai alapján az alkotmány bástyájának nevezték el a vármegyéket. Ezek mögé vonult a fenyegetett nemzeti élet s később innét indult ki az a fejlődés, amely legyőzte a reakciót s feltámasztotta a haldokló öntudatot. Ezer esztendő viharai, hosszú századok súlyos megpróbáltatásai nem tudták elpusztítani azt az őserőt, amelyet a magyarság a vármegyei intézmény fenntartására lelkében összegyűjtött. Érezte, hogy erre a menedékre szüksége van és önkormányzati jogainak sértetlenségében látta megtestesülni, valóvá válni alkotmányos szabadságát.

Valahányszor a visszavonás, az abszolutizmus sötét árnya surran át fejük felett; valahányszor feltámad a hazafias aggodalom és kétely a jövő iránt, ahányszor az

A radio-activ

Schmidthauer-féle =

Igmándi

keserűviz, reggel fél pohárral használva,

mód meglehetősen gyors és sikeres helyettesítője. Az első magyar ásványviz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. **Gyógyereje rendkívüli.** — Kapható kis és nagy üvegekben.

Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban.**

Mai számunk 12 oldal.

Elvém: kevés haszon, nagy forgalom.

Biztosítsd életedet!

ny 30.

országgyűlés nem képes érvényesíteni a nemzeti akaratot: a vármegyék felé fordul a nemzet. Szóljatok tehát ti, akik letéteményesei vagytok egy évezred hagyományainak; adjatok kifejezést annak a gondolatnak, amely a szívekben él; foglaljátok szavakba a közvéleményt, a nép óhaját, fájdalmát, kételyeit, aggodalmát és eselkedjétek úgy, ahogy a törvények beszélnek.

Most következnek a vármegyék. A diktátorok parancsolni fognak. A parancsszóra választ csak a vármegyék adhatnak. A válasz nem nehéz. Bele van az írva a törvénykönyvbe, bele van az írva a szívekbe. Csak el kell olvasni.

Reméljük, hogy győzni fog a jobb. Mert lehetetlen az, hogy feláldozzák egy nemzet nyugalomát, békéjét, jólétét, szabadságát olyan hatalmi törekvéseknek, amelyek forrása elfogultság, értéke semmi; oda-dobjanak multat és jövőt csak azért, hogy egy százados hazugság tovább éljen.

Bizunk a jobb meggyőződés erejében s a bölcs megfontolás hatalmában. Bizunk az utolsó pillanatig. Evvel a bizalommal, de erős elhatározással várjuk a jövőt.

Uj rendszert.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának egy tagjától kaptuk ezt a cikket, amelynek tendenciája: hogy az adóban elvont összeget, amennyire lehetséges, a polgárok, különösen pedig a kis existenciák kezébe kell visszajuttatni. Ezzel mi is feltétlenül egyetértünk. Fájdalom azonban, a mi fejletlen közgazdasági életünkben ez az óhajlás még jó ideig elmélet marad. Ennek megvilágítására utólag néhány megjegyzést fűzünk a cikkiről állításaihoz.

A legutóbbi képviselő választás azt bizonyította, hogy az ország új alapokon akar berendezkedni. És pedig — úgy vélem — nemcsak politikailag, hanem közgazdaságilag is. Egy ország, megye, község sőt egyes embernek gazdasága úgy van helyesen s célszerűen berendezve, ha legalább annyi jövedelmi forrása van, mint amennyi a kiadása. A közhatalomnak pedig

Legénybúcsu.

Annuskának tartották a nevenapját.

Ez volt az utolsó Annuska nap, mert mire megegyszer itt lesz az ideje, már nem Maróth Annuska, hanem Hidvéghy Zoltánné fogja a névünnepeket tartani.

Ugy bizony!

Ide s tova két hét és a kis Annuskából menyecske lesz. Az emberek úgy fogják hívni, a »járás-bíróné ő nagysága«.

Ezért tartják oly nagy zajjal az utolsó leánykori névnapot. A tisztas udvarház nagy kertje telve fiatalokkal; mindegyik évődik, kacag és pajzánkodik, mindenütt élet, öröm és boldogság.

Csak este, mikor a nagy ebédlőbe összegyűlnek vacsorára, lesz üres a szép kert. A vidám, kedélyes zaj folytatódik fenn is, míg végre elnyeli a felhangzó cigánymuzsika. Lágyan és hízegesen, ingerkedve és gyorsan hangzanak az ütemek a száraz fából, majd szilajon és egyszer csak azon veszik észre, hogy mindnyájan ott lebegnek a cigány mellett s lejtik a lassu andalgót, mely végül tüzes rezgő csárdásba megy át.

Rögtön átalakul az egész asztaltársaság. A mamák kört képezve ülnek össze, az apák az asztalnál maradnak; az üvegben még van, szivar, dobány se fogy egyhamar el, hát csak elbeszélgetnek.

gondoskodnia kell arról is, hogy az az összeg, amely adó címen a néptől elvonatik, jórészen oda vissza is folyjon.

A forgalmi eszközök, szárazföldi, vízi és vasutak mindannyi visszavívó esatornák. Ezek, ha nem is adják a néptől elvont összeget közvetlenül vissza, de teszik ezt közvetve az által, hogy jobb, gyorsabb és olcsóbb szállítás által mezőgazdasági és ipari terményeinket magasb árak mellett bírjuk értékesíteni. Igaz a nemzetgazdának azon nézete, hogy egy ország vagyoni viszonyainak, gazdagságának legbiztosb hőmérője a közutak.

Nem tagadható, hogy országunk az utóbbi 30 év alatt sokat tett a közutak kiépítése körül, vasutak, szárazföldi utak, illetve műutak sok pénzt vontak el a néptől; de alig történt valami abban az irányban, hogy a néptől elvont óriási összegek számára a néphez visszavívó erek is nyíttassanak.

Nem szólok a vasutakról, amelyek építésénél nagy szerepet játszott az úgynevezett „husz-fazék“. Egy vasuti concessió gazdag emberről varázsolta azt, aki hozzájutott s aki azelőtt anyagi gondokkal küzdött. Ennek káros hatását most is érezzük, mert vasutaink drágán épültek s oly kamatterhet viselnek, hogy tulajdonképeni céljuknak — az olcsó szállításnak — megfelelni nem képesek.

Csak az úgynevezett műutakról akarok szólni. Ha a vasutat egy folyamhoz hasonlítanók, a szárazföldi műutak képezik ennek mellékereit. A vasutak hivatásuknak csak úgy felelnek meg, ha jó hozzávívó műutjai vannak. Ezen utak részben államiak, részben megyeiek. A vicinális utakat ezuttal figyelmen kívül hagyom, az állami utakat is mellőzöm, csak a megyei utakról akarok beszélni.

Zalavármegye évente 10% utadót szed. Mondhatom tekintélyes összeg, melynek célszerű és okszerű felhasználása mellett utjaink mintaszertűek lehetnének. Hogy nem azok, azt úgy hiszem bizonyítani felesleges.

Azonban ne szóljunk most még a minőségről; hanem nézzük azt, vajjon tett-e a vármegye arra nézve valamit, hogy az a 10 százalékos adó részben a néphez vissza is folyjon?

Megszüntette a népek azon jogát, hogy a reá eső megyei közmunkát részben természetben le-szolgálhassa. Ebből haszna nincs.

De igen tett annyit, hogy megengedte, hogy az utesinálásnál, a községek mint vállalkozók szerepelhetnek. Tudomásom szerint néhány község mint vállalkozó szerepel is vármegyénkben; de ez oly elenyésző százalék, hogy szólni sem érdemes róla. Hanem csinálja a vármegye az ő műutjait a régi rendszer szerint. Kiírja az összes utakra az árlejtést. A vállalkozó első sorban természetesen a maga hasznát akarja biztosítani;

A kert fáira és virágaira a hold világa vet elmősödő árnyakat. Az ünnepélyes esendet, melybe a virágok illata és az esti szellő susogása vegyül, csak a kiszűrődő zenehangok zavarják meg.

Egyszerre léptek nesze hallik. Nyugodt léptekkel, látszólag elmerengve közeledik egy fiatal ember: Osváth Béla. Olyan régi ismerőse a Maróth-háznak. Az apák együtt jártak iskolába, a gyerekek együtt nőttek fel. Nem esoda tehát, ha egészen otthonosan érzi magát és ha rövid idejű távolmaradása nem kelt felűnést.

Bodor füstfelhőket eresztve járkal céltalanul. Egyszerre meglepetve kiált fel. Nem messze tőle az egyik padon egy kendőbe könnyedén beburkolózva ült özv. Borbélyné, az Anna testvér-nénje. Osváth rögtön felismerte.

— Nini! Hát maga Irma miért hagyta ott a társaságot? Csak tán nem találja magát rosszul köztük? Avagy, amit könnyen elhiszek, fájó emlékek merültek fel lelki világában, amikhez nem illik a vig környezet? Tudja mit? Leülök ide maga mellé és elbeszélgetünk. Bennem is különféle érzelmek háborognak, mik ha beszéd alakjában előtörnek, még meg is vigasztalhatják. Hisz látom, hogy szomorú és hogy jól esnek, ha ki tudná magát egy kicsit sirni . . . Hát mért nem szól? Csak tán nem várja, hogy külön

legnagyobb részben alvállalkozóknak adja át az utak egyes részeit; ezek az alvállalkozók még súbálvállalkozókat keresnek. Tehát 3 vagy 4 vállalkozó nyer; a munkát pedig a vármegye népének kell elvégezni. Ez nem csak utjaink rovására történik, hanem a köznép egyenes megkárosodására vezet, mivel a vállalkozó a munkabéreket a legminimálisabbra kénytelen lenyomni. Ezt a régi rendszert így fentartani nem lehet, nem szabad. Uj és egészséges alapot kérünk.

Tudomásom szerint dr Gyömöreý Vince, Zalavármegye közigazgatási bizottságának tagja, már tett ez ügyben indítványt, kérve, hogy a vármegye maga szerezze be az utjaira szükséges fedanyagot tekintve, hogy a vármegyének elég személyzete van, ezek gondoskodjanak a fedanyag átvételéről és kihordásáról is.

Ennek haszna szembe tűnő lenne. Első sorban biztos a vármegye, hogy az előirt anyag tényleg be is szerezterik, mert a kő legnagyobb részben vasuton lesz szállítandó; az átvétel nem prismák, hanem súly szerint történik. Másodsorban nemzetgazdasági szempontjából ezt a leglényegesebb fuvarozást közvetlen a nép végezne. Bárán állíthatjuk, hogy a tiszázalékos adóból 6—8% vissza menne a néphez.

Tudomásom szerint a Sümegi Bazaltbánya r. t. szintén tett ily értelmű felterjesztést a megyei közigazgatási bizottsághoz. Erről vármegyénk főmérnöke is elismerte, hogy a közönség részére üdvös és előnyös volna. Hanem elfogadhatónak azért nem találta, mivel az ily berendezkedésre hosszabb idő kell a mérnöki hivatalnak. Am most itt az idő; új rendszert kérünk, nem akarunk többé fő-, al- és súbálvállalkozókat gazdagítani; a nép fillére, legyen és maradjon a népé. Utasítsa a vármegye azonnal a mérnöki hivatalt, hogy készítse el az összes adatokat; hogy jövőre a vármegyei utak házilag kezeltesenek. Úgy ismerjük a mérnöki hivatal főnökét, hogy nem riad vissza a munkától, ha a nép javáért boldogulásáért dolgozni kell.

Fennmarad még egy kérdés; t. i. honnan szerezzé be a megye a szükséges fedanyagot?

Itt csak a gyakorlatias angol népre kell mutatnom. Angliában minden állami szükségletet első sorban az ott nagyon virágzó szövetkezetektől, vagy részvénytársaságoktól szereznek meg, még ha némileg drágábbak is mint a magánvállalkozó. Az ok könnyen érthető, mert a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak a jövődelemből az állam, megye és község a beszedett adó által részesedik. Tán nem mondok sokat, ha állítom, hogy az állami, megyei és községi adók az elért jövődelemből 25 százalékát elviszik. Míg a magánvállalat ezek elől könnyen ki tud térni.

Mozgalmat kellene a vármegyében indítani, kérjem ki erre engedelmét? Hiszen ha más nő volna . . .

— Hogy más nő? . . .

— Ugy, hogy nem volna az a bizalmas régi egy életű, egy lelkű barátság, a gyermekkortól egész mostanig közös érzés és gondolat esere, a mely már felment okvetlenül a pontosságig kimért udvariasságtól és ha azt mondanám csak magának: Irma! már megint a multakon mereng? . . . Na várjon, leülök ide . . .

— Hát üljön le Béla és beszéljessünk. Szerettem volna nagyon egyedül lenni, de ha már maga itt van, azt sem bánom. De mondja csak, hát maga miért szökött ki? Nem találta jól magát?

— Nem! Ugy éreztem, hogy lelki életem sivár és gyönyör nélküli, hogy a ridegségig önző vagyok. Bántott a fiatal pár boldog mosolya, a többiek vidám évődése. Izgatott az akaratnélküli boldogság. Baj is az, ha az ember rideg, önmaga szabta törvényekkel kényszeríti be magába az életben követendő célt és az ezáltal elérhető kellemes dolgokat . . . Ma megutáltam magamat.

— Még így nem hallottam beszélni! Hisz mindig oly biztosan, oly nyugodtan bölcsekedett, hogy szinte élvezet volt hallgatni és egész ki lehetett színeznii a jövő képét, melyet elér az ember, ha azon az uton halad. Mi idézte ezt elő magá-

hogy oly községekben, hol kőfejtők vannak, szövetkezetek alakuljanak; melyek a vármegyét kövel ellássák.

Előre látható, hogy mihelyt a megye ily értelmű mozgalmat fog indítani, a vállalkozók neki fognak esni, hogy a megyében levő kőbányákat szerződésileg maguknak lekössék. Ily szerződéseket a megyének jóváhagyni már most sem szabad!

Ezen ügyet az illetékes tényezőknek, a vármegye közönségének figyelmébe ajánlom.

Megyebizottsági tag.

Amint fent már említettük, meghajlunk a jóakarattal elölt. A népet, a társadalom alsóbb rétegeit, amelyek a legnehezebben és erős munkával keresik a mindennapi kenyeret, amelyek leginkább érzik a mi helytelen adórendszerünk súlyát, első sorban kell támogatnia az államnak, a vármegyének, a községeknek. Keresni kell a munkakalmak teremtését s arra kell törekedni, hogy a gazdaságilag egyébként is erősebb elemek a munkabérekét a saját érdekeiknek megfelelően ne szabályozhassák.

Ez az igazság, ez a méltányosság. Benne is van minden nemzetgazdasági tankönyvben; hirdeti minden egyetemi professor, amőta a szociális mozgalmak és törekvések jogosult voltát kezdik elismerni nem csak lent, hanem fent is. Az államhatalom maga is respektálja azt a tant, amely első sorban a szűkebb néprétegek jólétére való törekvést követeli. A törvényhozás és a végrehajtó hatalom belenyulnak a gazdasági életbe a milliók érdekében és keresik azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel a jövedelem egyenletesebb megosztása által a gazdasági élet versenyében elnyomott tömegek existenciáját a nagy tőkével, a magasabb értelmi fok által nyújtott előnyökkel szemben biztosíthatják.

Keresik a módokat és eszközöket, de még nem találták meg. Mert az elmélet igazságokat teremtett, amelyek tetszetősek, szépek, hatásosak és csalhatatlanoknak látszanak; az élet azonban halomra dönti valamennyit.

Igy vagyunk avval az irányzattal is, hogy a közjövődelmek nagy része munkabér alakjában a kis existenciák kezébe kerüljön. Belátjuk, hogy így kellene történni, de nem lehet keresztül vinni.

Hogy a szóban forgó tárgy mellett maradjak, csak a vármegyei szállításokra utalok. A fenti cikkben egy burkolt vád is van a vármegyével szemben. Azt állítja a cikkíró, hogy a vármegye a fedanyag szállításoknál nem tett semmit a nép érdekében. Pedig meg tett mindent, amit lehetett. A községeket előnyben reszesítette minden vállalkozóval szemben. Néhány község vállalkozott is, de a vége az lett, hogy igyekeztek szerződéseiktől minél előbb megszabadulni

nál? Sejtelmes vágyak, avagy félreismert okoskodások?

— Nem! Egy eddig hasztalanul átélt élet. Most látom át, hogy a mit eddig hangoztattam, nevetség, a hogy eddig éltem, félszűség. Fel akartam fedezni a boldogságot. Milyen lehet a tökéletes boldogság? És kilyukadok egy régi dologra, hogy e földön senki sem lehet boldog, legfeljebb a sejtett boldogság keresésével töltjük el időnkét és gyakran a jövőről álmadozva, elalusszuk azt a csepp boldog örömet, a mit a jelen nyújtana. De egy vigasztal mégis. Korán ébredtem a valóra. Sirba vetem a türelem magvát. A megbánás könnyeivel fogom öntözni és a realény napjával melegíteni.

— Hisz magára nem lehet ráismerni! Béla, hát hogy változott meg ily hirtelen, mi idézte elő? Szerelmes lett talán?

— Még nem, de szeretnék az lenni! Igaz, nemes értelemben. A férfi magában véve egyoldalú és félszeg. Teljes egészét csak a nővel együtt képez.

— Ugy-e rájön arra, a mit már én is mondtam? Na ne habozzon most már! Annyira jutott, hogy tartózkodnia a további elmondandóktól nem szabad. Hisz tudja, hogy gondolatészerében bennem hű társa akadt, már pedig nem vonzó varázs az, ha tudja, hogy egy másik lélekben a magát fedez fel?

s ha azokat magánvállalkozó át nem veszi, az üzletre szépen ráfizettek volna. Bebizonyult már százféle alakban, hogy a községek, városok, vármegyék rendszerint rossz vállalkozók.

Hogy a vármegye maga szerezzé be, maga hordassa ki a fedanyagot s úgyszólván házilag kezelje az utjait, azt hisszük, ki van zárva. Az utalpok mindenütt erősen meg vannak terhelve adminisztratív természetű kiadásokkal, amelyeket a házi kezelés nagyon felszökötne. És emellett a fedanyag sem lenne olcsóbb, sem a nép nem keresne többet. A vármegye mindig drágán vásárol és sokkal jobban ki van téve a kártelnek és a spekuláció százféle veszélyének, mint a magánember.

A mai rendszer mellett a szállító vállalkozó nyer, a fedanyag közvetlen beszerzése esetén a kőfejtő vállalat nyerne. Ma a szállító nyomja le a munkabérekét és fuvarát, egyébként a másik vállalat szorítaná azokat lefelé.

Nyereséges üzletre való törekvés tekintetében a részvénytársaságok és magánvállalkozók között nincs különbség. Sőt a részvénytársaság mindig önzőbb, mert az igazgatóság felelőssége tudatában a részvényesek számlájára méltányosságot soha sem gyakorolhat. Igaz, hogy a magánvállalkozó tisztá nyereségét be nem vallja s az soha egész összegében adó alá nem kerül, de az ipari részvénytársaságok nyereségének jó része is elbukik az adó alól a kezelési költségek közé.

A szövetkezetek már némileg más beszámítás alá esnek. Ezek után, ha a szövetkezés formája és iránya helyes, már jobban meg lehet osztani a közjövődelmeket. De hol vannak nálunk kőfejtő szövetkezetek, fuvarozó szövetkezetek stb.

Mind Ezekkel csak azt akartuk bizonyítani, hogy a törvényhatóságok s hatóságok sokszor hiába keresik a módokat, amelyekkel a közéletokra költött milliókat a nép kezébe juttassák. A törekvésnek határt szab a gazdasági élet.

A hatóságoknak első sorban az a kötelességük, hogy a kezelésükre bízott közvagyonot a megszabott célra úgy használják fel, hogy a célt minél jobban megközelítsék. Általános elfogadott álláspont az, hogy erre a legalkalmasabb mód a verseny szabadsága. Az ellenkező kísérletek mindig balul ütöttek ki, nagyon drágák s végeredményben ismét csak a nép terhére esnek.

Talán volna módja annak, hogy a vállalkozói nyereség egy része a nép kezébe jusson, ha a kőfejtőket a községek maguk tartanák üzemben, vagy szövetkezeti alapon kezelnék. Vannak a vármegyében olyan kőfejtők is, amelyek közbirtokossági vagyonot képeznek. Ha mindezek házi vagy szövetkezeti kezelésben volnának, a fedanyagot bizonyosan ezektől szereznék be s a fuvarozást el lehetne láttatni úgy, hogy azt a községek vennék át, de alig hisszük, hogy a

— Hát hallgattam már el eddig valamit? Soha! De most tudja olyan vagyok, hogy így fejzem ki magam, mint a lombik. A régi és új érzelmek kavarnak, főnek bennem s csak kis idő kell, hogy megkristályosodva a való képét, az igazi állapotot nyújtsák. És tudja mi idézte elő? A tudat, hogy Annuska és Zoltán szeretik egymást és boldogok lesznek. Összehasonlítottam a két megelégedett lelket, az én kiellen, álokoskodásokkal telt lelkeimmel és arra jöttem rá, hogy hiába éltem, hogy így sohasem fogom az eszményt megvalósítva látni.

— Várjon Béla. Folytassa akkor, ha új eszméi meggyökeresedtek. Mondja el most nekem őszintén és nyíltan, ne tekintse, hogy Annának nővére vagyok, úgy mondja el, mit gondol az ő jövő életükről?

— Csak jót! Annát ismerjük mindakettlen. Józan gondolkodású, tiszta lelkű, értelmes és kedves leány, a ki hozzá szerelmesen talákozott szíve vonzalmával, midőn Hidvéghynek nyújtotta kezét. Nem is aggdótam én, csak addig, míg Hidvéghyt ki nem ismertem.

— Milyen ember?

— Elmondok egy történetet. Van egy régi jó barátom, csak így hívom: Sándor. Legény éveiben ő sem volt különb, mint a mai fiatal-ság legnagyobb része. Élt a jelennel, nem gondolván a jövővel. Erős természete és szívós szer-

vármegye, illetve az államépítészeti hivatal képes lenne az anyagbeszerzést és a fuvarozást is patriarkálisan, házilag elintézni anélkül, hogy vállalkozókat vegyen igénybe.

És mit látunk? A kőbányákat igyekeznek bárbe adni a községek és közbirtokosságok s ujakat fel sem tárnak. Természetesen azért, mert nem tudják nyereségesen kezelni.

Most már mi különbség van a nép szempontjából abban, ha X. vállalkozó, vagy Y. szállító viszi el a hasznot; ha akár X., akár Y. szabályozza a fuvardíjat?

A reformot ott kellene kezdeni, hogy a községek igyekezzenek a kőfejtőket maguk üzemében tartani s a fuvarozást szervezni, hogy lekössék maguknak azt a hasznot és keresetet, amelyet az utépítési anyagok szállítása nyújt.

Vizsgák után.

— Egy apa pedagógiai elmékedései. —

A legáltalánosabb tudomány az orvostudomány és a pedagógia. Ha valakinek a feje fáj, vagy a gyerek három liter cseresznyeecsvétől elrontotta a gyomrát, minden ember tud tanácsot adni. És körülbelül bizonyos, hogy a sok között alig lesz két egyforma orvosság. Ahány a tanács, annyi-féle a szer. Egyik hideget, a másik meleget javasol; akad olyan is, aki lábfájás ellen azt véli jónak, ha a paciens torkát megkenegetik. Kétkedni ezekben az orvostudományi tanácsokban nem is lehet, mert hát valamennyinek próbált dolga — és használt.

Körülbelül így vagyunk a nevelés nagy tudományával is. Akinek egy vásott, vagy rosszul tanuló esemétye van, annyi jó tanácsot kaphat, amennyire épen vágynak. Ha valamennyit végigpróbálja a jövendő reméyain, a család ifjabb hajtásain, nem lesz irigylésre méltó sorsa a nagy nevelési tudomány áldozatainak.

Szóval az orvosok és pedagógusok tanult mesterségébe beleszólunk mindnyájan, akár értünk hozzá, akár nem. Az embernek legdrágább az egészsége, meg a gyereke. Nem lehet zokon venni, hogy mind a kettőt védelmezi a maga fogyatékos eszével, még a tudomány ellen is. Mert hát még a tudomány is megronthatja az embert. Semmiből sem jó a sok. A sok évés elrontja a gyenge szervezettű ember gyomrát, a tulságos sok tudomány megterheli az apró gyereket agyát. A felesleges tehertől pedig a szervezet és a lélek igyekszik minél előbb megszabadulni.

A mai nevelési és tanítási rendszernek egyik kinövése pedig az, hogy agyontömik a gyermekeket ismeretekkel s vége az, hogy a középiskolát végzett ifju egy két esztendő alatt lerázza magáról az ismeretek legnagyobb részét, mint felesleges terhet.

vezete könnyedén elviselte a másokon nagyon is meglátszó ugynevezett kedves könnyelműséget. Jó fiu volt: kellemes modora, előzékenysége és vig kedélye mindenütt ajtót nyitottak előtte. És ő élte világát vigan, kedélyesen, vagy mondjuk céltalanul.

Egyszer aztán megismert egy szép szende kis félénk leányt. A fiatalság rózsás derűje sugárzott egész megjelenéséből . . .

— Szóval nagyon szép volt?

— Nagyon szép. Sándor ezt a kis leányt megszerelte és hogy igazán, mutatta az, hogy egészen megváltozott. Engem, ki őt alaposan ismertem, nagyon meglepett ez a nagy változás, Csendes, szelid és zajos társaságot kerülő ember lett, kinek látszott az arcáról, hogy boldog, ha egypár percet a kis Erzsike társaságában töltött.

Az ismerősök velem együtt kimondták nemsokára a kedves eredményt: Erzsike és Sándor egymásé lesznek; és boldog pár lesz belőlük. Ugy is lett!

Csak! Erzsike egyszer-másszor oly piros volt, mint a kiesattant rózsza és ilyenkor mindig száraz köhögési roham lepte meg. Tudtam, hogy ez mit jelent és félttem. Féltem a Sándor nyugodt lelki világát, melyet a bekövetkezendő katasztrófa még örökre tönkre tehet.

Nemsokára be is következett. Az eljegyzési ünnepélyt tartották, éppen olyan vidám, örven-

Egy reális amerikai egészen érthetően magyarázza meg, hogy miért van az ifjuságnak olyan borzasztó sok tudományra szüksége az iskolában. A sonkát be kell pácolni, hogy ízes falat legyen belőle. Mikor teleszívta magát páccal, akkor a legnehezebb, de értéktelen, nem élvezetes. Még a szaga sem jó. A pácnak legnagyobb részét ki kell izzadnia a füstölőben, hogy csak az maradjon meg benne, amire szüksége van. Ez pedig nem a pác, hanem csak az íze, a sava java. A tudományokkal agyonitatott léleknek is sokat ki kell izzadnia az élet füstölőjében, hogy a hosszú évek munkájával összeszedett ismeretekből elhullassa, elpárologtassa mindazt, ami felesleges s csak azt tartsa meg, amire szüksége van, aminek hasznát is veszi.

Ezen a sonka címéleten épül fel a modern pedagógia. Sokat kell tanulni, hogy valami keveset tudjunk.

Ha már nálam bölcsebb emberek ezt a módszert helyesnek tartják, én nem rugdalózom ellene. Egy tapasztalatom azonban van, ami arról győzött meg, hogy a sonka pác nem egészen válik be. A mai ifjuság sokkal többet kiizzad a beszédett tudományból, mint amennyi kívánatos volna és a pácnak az íze is elvész. Sőt éppen ez vész el. Az életre szánt ismeretek a leggyengébbek, pedig ezeknek kellene azt a bizonyos kis maradványt képezniök, amely a sok tanulásból leszűrődik.

A régiek nem tanultak annyit, mint mi, de — ám mosolyogjanak a tudósok — a maguk korának tudományából többet és alaposabban tudtak, mint a mai nemzedék. Mi csak több felét tudunk. A régi konyhaművészet nem ismert annyiféle ételt, mint a mai; de amit megfőzött, azt érdemes volt megenni. A töltött káposzta és a turósesusza mindig jó volt. Az internacionális konyha ezerféle új fogással gazdagította a magyar asztalt, de a hozzá való művészetet nem tudtuk még elsajátítani, a gyomrunk sem edződött még eléggé a tésztaival hamisított hushoz és a hussal komplikált tésztahoz, de a magyar ételek ledegradálódtak a paraszt asztalára; uri konyhán már azt sem tudják, hogyan kell azokat jól megfőzni. A régi szakács keveset tudott, de azt jól tudta; a mai mindennap új alkotáson töri a fejét és jaj annak, akinek gyomrán a tudományát kipróbálja.

A mi jó apáink úgy okoskodtak, hogy arra kell csak megtanítani az ifjuságot, amire feltétlenül szüksége van. De ezt alaposan meg kell tanítani. Ha valaki egyebet is akar tudni, tanulja meg az iskolán kívül. Elég, ha az iskola a kezébe adja a tanulás és a boldogulás eszközeit.

A magyar értelmiségnek apáink korában szüksége volt a latin nyelvre, mert a törvényt latinul írták, a közéletben a latin nyelvet hasz-

dező bizalmas társaságban, mint most itt vannak. Örült az ember lelke, ha látta azt a két boldog gyermeket. Ott ültek egymás mellett, lelkük gondolatait a szemek fejezték ki. Egyszerre Erzsike hirtelen rosszul lesz, erős köhögési roham lepte meg, mire kényelembé téve lefektették. És ő mosolygott, pedig a kis batiszt zsebkeendő, melyet szájához tartott, piros cseppekkel volt tele.

Feküdt sokáig, de magához jött. Mikor ismét megjelent a szabadban, piros volt, mint a osepentett egészség. De bizony rövid ideig tartott! Az ősz ágyba döntötte és nem is kelt fel többet. Mikor a fák rügyeztek, a bimbók fakadtak, a szép piros szín helyét sárgás fohérség váltotta fel.

Láttam a ravatalon. Fehér menyasszonyi ruhában, teleszórva ibolyával, gyöngyvirággal, rózsával. Ő meg feküdt csendesen, szólanul, csak az arca mosolygott. És láttam a ravatal mellett Sándort. Addig nem hittem, de most már tudom, mennyire át tudja az embert a fájdalom gyurni. Zokogott az az erős ember, mint egy gyermek, esőkolgatta a kezét, kibontott haját a csendes, mosolygó menyasszonynak.

Hetek múlva lehetett vele úgy a hogy beszélni. Akkor is csak ennyit mondott: Eltemették Erzsikével az én nyugalmaimat, az én boldogságomat! — De nézze Irma, ne könnyezzen

nálták. Meg is tanították az ifjuságot latinul úgy, hogy nehézség nélkül írta és olvasta a latint. Megtanították a számvetés alapműveleteire, a történelmére és geográfiájára. En még ismertem öreg urakat, akik nyolevan éves korukban az iskolában tanult legkisebb szabályt is szószerint tudták. Mert úgy kellett azt tudni, mint a miatyánkot.

A mai kor gyermekének természetesen nem elég a „Quae maribus“ és „multiplicatio“. Sokkal több ismeretre van szüksége. Így pl. szüksége volna a magyar irodalom és történelem alapos ismeretére, egy két élő nyelv tudására és olyan reális felfogásra, amelyről bámulattal beszélnek azok, akik az angol ifjuságot ismerik.

Ismert-e már valaki olyan ifjut, a legjelesebbek között is, aki az iskolában úgy megtanulta a történelmet, hogy abból évek múltán is mérthessen; látott-e valaki olyan szakiskolát végzett ifjut, aki az iskolában megtanult németül vagy francia nyelven?

Én nem vagyok pedagógus, tehát tulajdonképpen bele se szólhatnék abba, hogy a mai tanrend és metódus helyes-e, vagy helytelen-e? Nem is állok vitába a szaktudósokkal. De azt az egyet talán megengedik nekem a tantervek tudós gyártói, hogy egy nagyon szerény véleményem legyen. Azt vélem ugyanis, hogy az ifjuságot azért tanítják tizenkét esztendeig, hogy amit tanítanak, azt tudja is.

A gondviselés megmentett attól, hogy nehéz fejű fiaim legyenek. Nem vethetné tehát senki a szememre, hogy szamarakat védelmezek s az elfoguit apa a rendszerre hárítja a fiai ostobaságát. De jobb tehetségű gyerek agyának is sokalim azt a terhet, amit rára a modern pedagógia és csak természetesen találom, hogy a fiu a vakáció végére már lerázott magáról egy csomó tudományt. És azt tapasztaltam, hogy nem a sok tanulni való terhes a fiuknak, hanem a sokféle tárgy és az egyenlőtlen munkafelosztás. Egyik nap elég a tanulásra egy óra, a másik napon éjjelig sem végzi el a dolgát.

Tudós tanárok, szívvel bíró nevelők sokat irtak már a középkortatás reformjáról. De hiába. A magas minisztérium kiadja az utasítást: hogyan kell tanítani. És nálunk már úgy szokás, hogy az utasításokat jogászok csinálják. Jogászok mondják meg a földművesnek, hogyan szántson, vessen, az iparosnak hogyan dolgozzék, a jogászok ahoz is értenek: mit és hogyan kell tanítani.

Az apák pedig nagy és keserves drukkokat állnak ki évről-évre a fiaikért. Nem az aggasztja őket, hogy a jövő reményei tudatlanok is maradhatnak. Oh nem! Belevette már magát a közvéleménybe, hogy a tudás nem a főcél. Mert az iskola összes anyagát megtanulni úgy sem lehet. A bizonyítvány a lényeges. A tudás foka

azért, hiszen egy képzelt históriát is mesélhetek önnek!

— Ne bántsák magát az én könyveim! Talán jobban szeretné, ha nevetségessé tenném őket?

— Igaza van! Hiszen mesém úgy sem ért a végére, most kezdődik tulajdonképpen.

— Avval ugy-e, hogy Sándor úr mégis megnősült.

— Avval majd csak végződik . . . Egy évig volt Sándor olyan kétségbeesett állapotban, hogy féltették a józan gondolkodását. Vagy utazott folyton, vagy olvasott napokig egyfolytában, de legtöbbször kinn volt a temetőben. Egyszer csak feltűnt, hogy a mi Sándorunk kezd a kis ilonkával foglalkozni. Látszólag azt a benyomást tette, amilyent tesz oly férfiu, ki életében először kezd a sejtelmes világba belépni.

— Miért látszólag? Hát nincsen másodvirágzás?

— Lehet hogy van, de itt nem volt. Tudja, már ki volt tüzve az esküvő napja is. Sándor nagy lagzit esapott, hogy bucsúzzon a legényélettől. Jó barátai mind ott voltak és mondhatom, tiszta szívből kívántuk a bekövetkező boldogságot. Éjjeli után éjjeli zenét adtunk a menyasszonynak és utána elmentünk a Sándor lakására. Kettőn ültünk bean a szobában. Én egy karosszékben szivaroztam; Sándor íróasztalánál ült, előtte egy kis doboz, telve a fiatalág

iránti igények alább szálltak. Ex omnibus aliquid . . . Elég, ha mindenből valamit tudunk, csak annyit, amit ma általános műveltségnek neveznek, ami azonban nem egyéb, mint az ismeretek összevisszasága, amely csak a kiváló és különösen fegyelmezett agyu ifjú emberekre nézve értékes.

Néhány évvel ezelőtt egy amerikai vagy angol tanrendet olvastam, amely nagy életbölcse-séggel van összeállítva. Az óráknak majdnem fele ugynevezett gyakorlati foglalkozás és száma messze marad a mienké mögött. Egy német tanrendet is láttam s az tűnt a szemembe, hogy az lehet a magyar tanterv mintája. Igaz, hogy a németek okos emberek, de én az angolt még okosabbak tartom, amikor kevesebbet tanít, de azt jól begyakorolja és feltétlenül megköveteli. Több gyakorlati ismeret és valamivel kevesebb klasszikus nálunk sem ártana. És főleg bízzák a tanterv megállapítását olyan férfiakra, akik az iskolában próbálták ki: mit lehet és mit kell tanítani s mennyi szellemi munkát bír el a fejlődő szervezet anélkül, hogy idő előtt elpusztuljon.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Haromvágásu felöltő.

Egy fiatal urról van szó.

Roppant jó fiu, csak az az egy hibája van, hogy szénfekete haját még ebben a kutya melegben sem nyiratja le, hanem féltudalt választva hagyja, hogy az mint a borbély ipar remeke keltsen élénk feltűnést.

Választékos öltözetéhez egy megfelelő felöltőt készíttetett.

Szívszorongva várta a nagy pillanatot, hogy alkalmas hűvös idő lévén, új felöltőjét az emberek bámulása tárgyává tegye.

És ez az idő bekövetkezett.

A legnagyobb önmegelégedéssel járka az egerszegi korzón, mikor egy jó barátja jön szembe vele.

— Szervusz Tóni! Ni hát új übereiehered van? De jó képű szövet. Hol csináltattad?

— Pesten a régi szabómnál.

— Nahát nem jó szabód van.

— Miért? Van valami kifogásod?

— Már hogy az ördögbe ne volna. Hiszen a szabódnak halvány ideája sines az új divatról.

— Pedig ez a kabát egész divatos!

— Ez!? Ugye nem láttad még az én felöltőmet? Azt nézd meg. Az már divatos!

— Hát mi a baja ennek?

— Az hogy két vágása van hátul az aljának.

emlékeivel. Préselt virágok, hajfürtök, zsebke-ndők, areképek, legyezők. Az egész olyan volt, mint egy rózsás hangulat. Sándor egyenkint szedte elő őket és nézte hosszasan. Majd föl-kelt. A kályhába tüzet gyújtott és a dobozban volt tárgyakat egyenkint dobta bele. Elmerengve nézte, hogy nyaldossák a lángok a kiszáradt nefelejtseket, az emléksoros legyezőket, a fürtöket, az emlékül adott areképeket. Mikor munkáját elvégezte, megkönnyebbülten lélegzett fel. Így ni, — mondá — most megszabadultam a mult emlékeitől. Egyet hagytam meg csupán, az Erzsikéét. Ez a legszebb, de legfájóbb, a legigazabb, de legszomorúbb. És nézte sokáig, merően, míg csak szemei könnybe nem lábadtak.

— És lássa, mégis megházasodott.

— Meg, de avval az érzellemmel, avval a szeretettel, melyet Erzsikére pazarolt volna. Az esküvő előtt pár nappal kiment a menyasszonnyával Erzsike sírjához. Tudja, az egy csepentett oázis, ott a holtak birodalmában; a fájdalomnak kivirágzott könnyei. Egy szép virág-erdőből emelkedik ki a fehér márvány obeliszk. Azon egy letört rózsá, alatta az elhunyt domborképével. És írás csak ennyi: Erzsike — élt 18 évet. — Ide vezette el Sándor az ő másik menyasszonyát, Ilonkát.

— És szívesen ment vajjon?

— Ahogy az átlag női lelkeket ismeri az

— Hiszen az kell. Az egy vágásu nem divatos már.

— Hát ki mondta, hogy egy vágásu legyen? Nem is egy, nem is kettő, hanem a legújabb divat szerint három vágásu a jól szabott übercieher.

— A tied olyan?

— Persze! Majd nézd meg estére felveszem. Erre elválnak.

Tóni azt hitte, hogy egyedül maradt, pedig a jó barát messziről követte lépteit. Hát mit lát a barát? Azt, hogy Tóni itt Egerszegen ment be az ő pesti régi szabójához és übercieher nélkül jött onnan ki.

Este megint találkoztak az utcán és már akkor a Tóni felöltőjének az alján három vágás volt.

Csak kisebb tudta meg Tóni, hogy mennyire becsapta őt a jó barát és azóta nem is hord überciehert.

Érzékeny búcsú.

Sok keserves huza-vona után végre érzékeny bucsut vett a szintársulat.

Egy kis csapat egyik aranyifjunkt élénk támogatása mellett egész reggelig tartotta kellemes éjszakázással a bucsut, úgy, hogy onnan mentek ki egyenesen az állomáshoz.

Szívályesen köszönnék, kezelnek, míg csak egy kitörésre mindig kész indulatu színészre nem került a sor.

Színészünk ugyanis az érzelmek hatása alatt megöleli, megcsókolja az aranyifjút és így szól:

— Édes Mózsikám! Szervusz! Az Isten áldjon meg! Ne felejtsük el egymást...

Mózsai erre mint egy megfagyott mastodon néma rezignációval csak ennyit felelt:

— Felejt a fene...

Férfi hűség.

Megint kaptunk egy verset. Csupán azért, hogy elrettentő példa gyanát hasson, közöljük le:

*Valahol messze egy város zajába
Muzsikaszó mellett hangos jókedő járja.
Akácok falában ott a Körös mentén
Barna kislány lelke szerelmesét várja.*

*Hangos jókedő közben, szilaj vigalomban
Valaki felkurjant: „Még egy csókot kincsem?”
Akácok falában álomtalan éjen
Valaki felsóhajt estimádság képpen:
„Ott a messze földön áld meg Uramisten.”*

Szilágyi Dezső szintársulatának egyik komikusa, Bátorai az I. M. K. által rendezett hangversenyen kuplékat énekelt. A kuplék a milieube sehogy sem illettek bele, mert hát a mi körünk nem szokott kuplékkal fűszerezett hangversenyt rendezni. A közönség azonban megboosította a vakmerőséget, mert Bátorai klapphorn versein jól

ember, úgy képzei, hogy a nő ily esetben önértetét alázza meg, csak hogy a célt — melyet egy jó házasság képében maga elé tűzött — elérje. És Sándor boldog ember volt... a második választásnál is. Finom lelkű menyasszonya átértette helyzetét, megismerte lelki világát és számot tudott vetni a kettőjük helyzetével. De hadd lássam, mint képzei el maga azt a jelenetet, mely mondjuk kielégítő befejezést adna a történetnek.

— Azt hiszem nem csalódom, ha így: Bemennek a sírkertbe. Ilonka imádkozik, Sándor elmerülve nézi a relief-képet. Hosszas csend után végre megszólal Sándor: Lásza Ilonka, azért hoztam én magát ide, hogy lássa őt, az én első menyasszonyomat és hogy igyekezzék mindenben olyan lenni, mint ő volt... és én úgy fogom szeretni, mint ahogy ő szerette volna.

— Egész jól képzelte el. Csak az a különbség, hogy nem Sándor, hanem Ilonka törte meg a csendet, így szólván vőlegényéhez: Lásza Sándor, mily jól tetted, hogy kihoztad e sírhoz. Míg imádkoztam és szemeim Erzsike képén révedeztek, különös átalakuláson mentem át. Egy világot láttam magam előtt, melyben boldogság, megelégedés tanyázik és egyetértés honol. Ez a világ az... ön lelkivilága. És aki belevezetett, aki megmutatta, nem volt más, mint az ő jó szelleme és ha akarja, ezután az

mulatott. Hiszen jó, jó, ám énekeljenek hangversenyen is kuplékat, csak olyanokat ne, amelyek hallatára a huszadik század lánykái is kötelességüknek tartják a cipőcskéjük orrát nézegetni

Ime néhány szemelvény:

*Melbe löttek egy leányt,
A mentő ott terem,
A golyót megtalálták,
De a mellét azt nem.*

*Némely férfi, mint az ökör,
Nagy szarvakat visel...
Csak hogy az ökör okosabb,
Annak asszony nem kell.*

*A házasság legelső napján
Ebédet főz a feleség,
A férj nem tudja, hogy mi lesz en:
Az asszony mondja, hogy ebéd.
A férj uram csak nézi-nézi:
Gulyás vagy kulimász lehet...
Az asszonyka csak egyre kérdi:
Ugye édesem izlik neked?
És így felelt a férje rája:
Én, édesem ne vedd zokont
Én ilyesmit még sohasem ettem, de talán ezt is
[megszokom.]*

*Egy asszony ki már 30 éve
Kínózta szegény jó urát,
Halálos ágyán ilykép szöla
Férjéhez ki mellette állt:
Én édesem mit fogsz te tenni,
Ha én már egyszer nem leszek!
Hisz jól tudom szegény férjcském,
Nélkülem élned nem lehet.
És így felelt a férje rája:
Én édesem ne vedd zokont,
Te először csak halj meg szépen,
Én valahogy csak megszokom.*

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke könyvkötői munkák végzésére, tűzifa, stearin gyertya és különféle irodai szerek és anyagok szállítására hirdet versenytárgyalást, mely folyó évi június hó 28-án fog megtartatni. Az ajánlatok legkésőbb a tárgyalás megkezdése előtt nyújtandók be. Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a részletes feltételek a törvényszék irodaigazgatójánál tudhatók meg.

Sopron, 1905. évi június hó 7-én.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város katonai ügyosztálya ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. és kir. hadiiskolától egy 11 főnyi tisztből álló csoport június 29-től július 20-ig Zalaegerszeg és vidékén terep felvételi gyakorlatokat fog végezni.

A terep felvételre kivezényelt csoport mezei károk okozását kerülni fogja, a mennyiben azok

enyém is... az Erzsike emlékezete... Eddig a mese. Sándor és Ilonka most boldogan és megelégedetten élnek.

— Szép mese és érdekes, mert manapság már csodaszámba megy.

— Higyeje el, hogy igaz történet.

— Hiszem. De ebből nem tudok semmit arra nézve, hogy mit képzel a mi Annuskánk jövőjéről?

— Pedig azért mondtam el... Mert Hidvéghyt olyan embernek ismertem ki, mint Sándor és történetem is illik rájuk annyiban, hogy boldogságukat nem egy eltemetett remény emlékének szerzik meg maguknak.

— De ők is sírnál lőttek meg, mert Hidvéghy akkor látta meg Annust először, mikor halottak estélyén kin voltunk édes anyánk sírjánál.

A Maróth-kastély csendes lett. Az éj homálya betakarta a vén házat, melynek belsejében csupa boldog ember pihen...

Az egyik virágos ablak alatt barnaképi cigánylegények gyülekeznek. Halkan, vigyázva verődnek össze és figyelnek egy megelégedett emberre, ki nemsokára ki is adja intézkedéseit.

És a szárazfából felhangzik a lágy, sejtelmes és örömkönyveket fakasztó nóta:

— Temetőben láttalak meg legelőbb.

Hantke Emil.

mégis előfordulnának, a kár haladéktalanul megtéríttetik.

Felkéretik a lakosság, hogy a tiszték által felállított jeleket a munka tartama alatt senki meg ne rongálja el ne távolítsa.

Zalaegerszegen 1905 évi június 16-án.

Brenn kat. ügyi előadó.

Hírek.

Urnapja. A katolikus egyház szokásos fényel és kegyelettel ünnepelte meg Urnapját. Kilenc órákor mise volt a plebánia templomban. Innen a körmenet a Vármegyeház téren, Uri utcán, Wlassics utcán s a Kazinczy téren át vonult a templomhoz. A baldachin után Csertán Károly alispán, Boér Sándor őrnagy, a huszártisztikar, a vármegyei városi tisztviselők haladtak. Sátorok voltak felállítva a szentháromságszobor előtt és a Flórián szobor előtt, az aggárpoldai kápolnáknál és a Nagy Sándor ház előtt.

Miniszteri köszönet. A földművelési miniszter Umszuncz Lajos zalaszentmihályi gazdatisztnak gazdasági tudósítói tisztben tanusított buzgalmaért köszönetét fejezte ki.

Athelyezett szolgabíró. Hertelendy Ferenc főispán Farkas Kálmán zalaszentgróti szolgabírót Alsólendvára helyezte át.

Kinevezés. Mondschejn Samut, a zalaegerszegi takarékpénztár r. t. főkönyvelőjét és Pataki Gusztávot, a központi takarékpénztár főkönyvelőjét a m. kir. igazságügyminiszter a zalaegerszegi kir. törvényszékhez állandó könyv- és irászakértők kinevezte. A kinevezettek f. június hó 19-én délelőtt 9 órákor tették le a hivatalos esküt.

Előléptetés. A m. kir. földművelésügyi miniszter Mayer Ottó törvényhatósági m. kir. állatorvost a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba léptette elő.

Az Irodalmi és Művészeti Kör hangversenye. A zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör Szilágyi Dezső szintársulata javára hangversenyt rendezett a honvéd huszárok lovardájában. A szintársulat iránt az utolsó héten megcsappant az érdeklődés, az I. M. K. tehát egy hangversenyyel akarta az igazgatót kárpótolni. Az időjárás azonban alaposan keresztülhúzta a számítást és meghiusította a jó szándékokat. Délután hatalmas zápor kerekedett, víz hömpölygött az utcákon és erősen lehűtötte a levegőt. A rendezőség kétezer hallgatóra számított, ennek azonban háromnegyed része elmaradt. Körülbelül 4—500 ember előtt zajlott le az érdekes hangverseny. A közönség csak a zenekar emelvénye előtti padokat szállta meg, a lovarda többi része üres és sötét maradt. Domonkos Ignác, a »Korona« szálloda vendéglőse az udvaron álló akácok árnyékában terítettett fel egy légió asztalt, amelyeket a zápor elől a lovardába cipeletek s a szünetek alatt a közönség kényelmesen étkezett. Sétahely is maradt elég. Mire besötétedett, a hatalmas kiterjedésű lovardát csak néhány lámpa és az asztalokon pilácsoló gyertyák világították meg. A sarkokban félhomály borongott, amelynél csak Szilágyi Dezső, a deficitben maradt színigazgató arca volt sötétebb. A hangverseny öt órákor kezdődött s kilenc óra után véget ért; tíz óra után pedig az egész közönség elszórt s teljes sötétség borult a lovardára.

Az Irodalmi és Művészeti Kör zenekara erre az alkalomra kiegészítette magát a színház tizenkét katonai zenészeivel. Harmincyole zenész játszott Sándor Zsigmond dirigálása mellett. Sándor Zsigmond érdeme és nagy zenei talentumának bizonyítéka, hogy alig néhány próba alatt a két zenekart teljesen összeolvasztotta. A magas zenedarabokat kifogástalan precizitással játszották. A közönséget elragadta a zenekar játéka s minden szám után taps vihar tört ki. Sándor Zsigmondnak egy bájos, fülbemászó ramánca alkalmat nyújtott arra, hogy a szerzőt zajosan megélje-nezzék.

A hangverseny többi pontjai közül érdekesek voltak: Bándi Rózsi énekszáma (Lili keringő), amelyet meg kellett ismételnie, Bátorai kupléi, Simon Jenő szavalata (A kastély küszöbén, Ábrányi Emiltől), Lendvai Ferike és Márkus Sándor tréfás párjelenete (Leánykérés), Kiss Pista magyar dalai és Szilágyi Dezső monológja.

Fellebbezés a villamos világítás ügyében. Zalaegerszeg város képviselőtestületének a villamos világítás tárgyában hozott határozatát husz képviselő fellebbezte. A fellebbezés első sorban a határozathozatal alakításával foglalkozik s azt igyekszik kimutatni, hogy a törvényes formák nem tartattak be; a képviselőtestület összehívása szabálytalan volt; a meghívó nem bocsátatott ki kellő időben. Felemlíti, hogy a képviselőtestület közgyűlésén Rypka Ferenc, a Ganz-gyár fűtőkára és Hollós József műszaki tanácsos is részt vettek, a vitába befolytak s a képviselőket befolyásolták. Ezután a pénzügyi szempontokat tárgyalja a fellebbezés s azt akarja igazolni, hogy a szerződés a városra hátrányos, illetve hogy az nem kellő körültekintéssel kötött. Az üzembérleti szerződés megkötését törvényellenesnek tartják a fellebbezők, mert az nem nyilvános verseny alapján jött létre. Kétségtelen, hogy az argumentumok ügyesen vannak a fellebbezésben csoportosítva, nézetünk szerint azonban azok nagy része félreértésen s helytelen törvénymagyarázaton alapul, tehát a fellebbezésnek sikere alig lehet.

Közoktatásügy. Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő a hó folyamán meglátogatta az ukki, gyömörői, gógánfai r. kath. iskolákat, a nagykanizsai polgári fiú és leány, továbbá az izr. elemi fiú és leányiskolákat; ugyancsak a magyar szerdahelyi, kaorlaki, német-szentmiklósi, fűzvölgyi elemi, a keszthelyi polgári, községi elemi iskolákat, a zalalövői, ebergényi kávási, vaspöri, turesisesei, domasinecei és dekanovecei elemi s a sümegi felső népiskolákat és kisdudovodát. A segéd-tanfelügyelők a csapói, nagybakónaki, komáromi, kiskomáromi, balatonmagyaródi, sztyakabi, galamboki, zalaujlaki, karosi, merenyei, garabonci, kistradai, szabari, zalavári, dióskáli, szentmártoni, porszombati, baksai, barabási, szilvágyi, kálócjai, csömödéri, kerkakutasi, lentikápolnai, lentiszombathelyi, lenti, kerkateskándi, máhomfai, esesztrégi, kisszigeti, kerkanémetfalui iskolákat látogatták meg. A kir. tanfelügyelő elnöklété alatt tartottak meg a csáktornyai tanítóképző intézetnél a tanképesítő vizsgálatok.

A vasuti állomás előtti tér kibővítése. Rögóta tapasztaljuk, hogy a vasuti állomás előtt elterülő tér elégtelen arra, hogy azon a mindennapi forgalmat akadálytalanul lebonyolítani lehessen s hogy a térség annyira szűk és kicsi, hogy az érkező vonatok elé rendszerint kimenni szokott bérkocsik elhelyezése után közlekedni még rendes viszonyok közt is alig lehetséges, vásárok és egyéb sokadalmak közt pedig egyáltalán lehetetlen. A város s vele a szépfődegyesület ismételtén tett kísérletet arra, hogy ezen az állapoton valamiképpen segítsen, azonban mindig fönakadt a terv megvalósítása a pénzügyi helyzet kedvezőtlen voltán. Most azonban végre megoldódik ez a kérdés is; és pedig úgy, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 21193/IV. 905. sz. leiratában közli a várossal, hogy hajlandó az állomás előterének kibővítését elrendelni, ha ahhoz az előtér város felőli oldalán és a város tulajdonát képező területet a város ugyanazon rész arányban díjmentesen átengedi, mint a mely rész arányban kell ahhoz a szemközti fekvő oldalon a h. é. vasut tulajdonból területet kihasználni. Ha tehát — mondja a leirat — a város részéről a megfelelő kötelező nyilatkozat megtétele, az előtérnek kért kibővítése teljesíthető lesz. Most már tehát a városon áll, hogy mikor oldódják meg ez a kérdés. Remélhetőleg mielőbb.

A körmend—muraszombati vasut ügyében ujabban kedvező fordulat állott be s a vasut kiépítése biztosítva van. Az építést az ősszel valószínűleg megkezdik. A zalamegyei érdekeltség már régen várva várja, hogy a vasut építését megkezdjék. Az érdekelt vidék népe alig akarja hinni, hogy a vasut valaha megépül.

Iskolai beiratások. A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolában a tanulók felvétele az 1905/6 tanévre június hó 1 és 2 napján d. e. 9—11 óra közt lesz az igazgatósági irodában. A felvételnél lefizetendő a 10 korona beirattási díj és itt hagyandó a tanulónak az 1904/5 tanévről szóló iskolai bizonyítványa. A tulajdonképeni beiratás a jövő tanévre szeptember 1 2 és 4-ik napján lesz. A felsőkereskedelmi iskola alsó osztályába csak olyan tanuló jelentkezhetik felvételre, aki a középiskola vagy a polgári iskola négy alsó osztályát minden tárgyból (a

latinnyelvtől eltekintve) nyilvánosan vagy magán uton sikeresen elvégezte és erről szabályszerű iskolai bizonyítványt mutat fel. A tandíj egy évre 50 K, melyet 4 részletben is lehet fizetni. Szegénysorsu jó tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak és tandíjmentesség esetében a tankönyveket is ingyen kapják.

Nyári mulatság. A zalaegerszegi szabómunkások, famunkások és bormunkások szakegyeletei együttesen 1905 július hó 2-án, vasárnap (kedvezőtlen idő esetén július hó 9-én) a kaszaházi nagyvendéglő kerthelyiségében zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. Belépti díj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Kivonulás az egyleti helyiségből d. u. 4 órakor. Tombolat is rendeznek s azon hölgyek közt, kik tombolajegyet árusítanak, szép ajándékokat sorolnak ki.

A mulatság vége. Petrovácz István györgyhelyi lakos korezmájában együtt mulattak Peez Antal és Tusek Pál. Eleinte meg voltak nyugodtan, később összeszólkóztak, a minék vége az lett, hogy Tusek Pál Peez Antalt zsebkésével jól összeszurkálta.

Juniális. A zalaszentgróti járási ipartestületi betegsegélyző pénztár folyó hó 11-én sikerült juniális rendezett. A nyári mulatságon ott volt Zalaszentgrót község társadalmának jó része és a vidékről is számosan. — A nyári mulatságon 150 korona tiszta jövedelem folyt be. Felül fizettek 55-en. A felülfizetőknek valamint a megjelenteknek ezuton is a szives pártolásért hálás köszönetét nyilváníttja az igazgatóság.

Elaludt a kocsin. Tata Gábor szentmáriai lakos az erdőből fát szállított haza, mikor is utközben a kocsis a rakomány tejfőn elaludt. Midőn a kocsi Draskoveczen haladt keresztül, a magukra hagyott lovak azon draskovecei ház előtt, hová egy héttel előbb szintén fát fuvaroztak, letértek az utról, miközben a kocsi az árokba fordult és pedig oly szerencsétlenül, hogy az egész teher a kocsisra borult, ki azonnal szörnyet halt.

A cigányok. A Nagypáliban sátorozó cigányoknak egy kis tyukpecsenyére fájult meg a foguk. Hogy ebbeli kívánságukat kielégíthessék, elhatározták, hogy a közelfekvő Ollárt látogatják meg. Egy csapat el is indult oda és a nép a mezőn lévén munkával elfoglalva, hozzáláttak a tyuklak átkutatásához. Legelőbb is Cseh Károlynál tartottak szemlét, ott összefogdostak 6 dbot a javából, azután Simon József lakásáról 2 dbot, Simon Károlytól 6 dbot, László Imrétől 6 dbot, Kovács Sándortól 1 dbot 10 csirkével összeszedtek, Takács Vendeltől 1 villát, Cseh Károlytól 1 villát tartóláncal együtt elloptak. A esendőrség kinyomozta a tetteseket s átadta a bíróságnak.

Siratóban. Elterjedt szokás a nép körében, hogy a halott fölött imádságos öregasszonyok virrasztanak. Van olyan öreg anyóka, aki abból él, hogy siratón jár. Benesár Juli néne is ebbe a céhbe tartozott. Legutóbb egy öreg embert siratott el. A halott egyedül élt, vagyona nem volt. Messze lakó gyermekei tartották. A temetésre megjött egy fia, aki Somogyban iparos. A halott mellett három sirató asszonyt talált. A fiú először is a megboldogult kevés holmija között kutatott. Azt az 50 koronát kereste, amiről az apja utolsó lehelében megemlékezett. A temetésre tette félre az öreg. A pénz nem került elő. Feltűnt a fiúnak Benesár Juli zavart magaviselete. Rátámadt, hogy hol a pénz? Az asszony nem akart tudni semmit. Addig vallatták, amíg beismerte, hogy egy darab papirost talált az öreg ruhái között, de azt hitte, hogy szentkép. Elő is adta az ötvenest, de nem az imakönyvből, hanem a cipőjéből.

Öngyilkosság. Farkas István döbrétei gazdamber rögóta rossz viszonyban élt a feleségével. A torzsalkodásra a legkisebb ok is elég okot nyújtott; minden csekélység miatt összezördült a házaspár és ilyenkor kellemetlen jelenetek játszódtak le. Többben kísérletet tettek, hogy a haragos házasságot kibékítsék, azonban ha ez időlegesen sikerült is, a békét állandósítani nem lehetett. Folyó hó 19-én megint nagy patáliának volt színhelye Farkasék háza. A szomszédok, a kik az ilyen jeleneteknek számtalan esetben voltak tanúi, nem is törődtek a dologgal, azt hitték, hogy majd elmúlik, mint máskor. Most azonban komollyá fejlődött a dolog. Farkas ugyanis nagyon elkeseredett és elhatározta, hogy

megvált az élettől. Átment a szomszédos boltba, vett egy csomag gyufát, vízbe áztatta s a folyadékot megitta. Mire észrevették, már halva volt.

Elgázolta a vonat. Miklós István zalaszentmihályi szolgalegényt Rajk és Zalaszentmihály között a vonat elgázolta. A legény azonnal meghalt. Hogy öngyilkos akart-e lenni, vagy véletlen szerencsétlenség okozta halálát, még nincs megállapítva.

Rajt vesztett. Soós Csira János alsónemesapátii rovott multu egyénnek egy kis füstölt sertéshusra fáj a foga. Elment tehát Rózsás Lajos lukafai lakos házához, megvárta a míg a gazda családjával együtt nyugalomra tért, azután odatámasztotta a gazda létráját a zsüppos tetőhöz, ezt kibontva bemászott a padlásra és onnét minden sertésthust ellopott. Nagy volt Rózsás Lajos ámulata, mikor sonkájának hült helyét találta. Panaszt tett a csendőrségnél, mely a nyomozást teljesítette, a tolvajt elfogta és a királyi ügyészségnek átadta.

Kelepcében. Beckó Lina szép leány volt, de nem volt egyebe a rajtavalónál. Csutorás Ferenc azonban nem nézte a vagyoni állapotját, beleszeretett a szép leányba s el akarta venni feleségül. Idősb Csutorás Ferenc, a gőgös gazdag paraszt azonban hallani sem akart a viszonyról s addig-addig puhogatta a fia szívét, míg az elhagyta a szeretőjét s elvett egy gazdag pupos leányt. Beckó Lina is megvigasztalódott s hozzáment egy szegény napszámoshoz, aki annyival volt különb a hűtlennél, hogy firer sarzsit viselt a 48-ik regimentben. Két esztendő múlva elfeledték a szerelmi történetet, csak Csutorás emlékezett vissza sóhajtozva a multra, mikor nyomorék feleségét a viruló menyecskével összehasonlította. A szép asszonnyal barátságot akart kötni, de az nem hajlott a szóra. Meg volt tehát lepette, mikor az asszony maga hozta elő a dolgot és meghívta egy kis beszélgetésre. Csutorás este 9 óra után pontosan megjelent az istállóban. Alig tette be lábát az ajtón, az becsukódott mögötte. A férj zárta rá. Az asszony pedig átment a szomszédba s elujzágolta, hogy az ura valami nagy vadállatot fogott, alighanem szarvas. Három-négy férfi kötelekkel és vasvillával felfegyverkezve az istállóajtóba állott s várták a vadat. De csak Csutorás Ferenc került elő, akit a férj tanuk előtt alaposan megvert, az asszony pedig egy dőzsa vízzel leöntött. A bosszú és a szerelmi tűz le voltak hűtve, most kezdődik a per.

A csavargó. Héder József péklegény megunt a zsemlye- és kenyérdagasztást és a csavargás mellett való koldulásnak könnyebb mesterségére adta magát. Egy-egy nagyobb városban 10—14 napig vert tanyát, addig a míg az összes házat le nem házalta; s ha már minden háztól besarcolta a mit lehetett, odább állott. Így tett nálunk is. Mintegy 10 napon át koldulta végig a városnak alsóbb utcáit, míg végre feltűnt az őrt álló rendőrnek, a ki bekísérte és miután megbüntették, eltoloncolták illetőségi helyére, Zemplén vármegyébe.

Megvadult lovak. Két huszár pénteken a század kocsiján homokot hordott a Kálvária mellől. A lovak valamitől megijedtek s az egyik katona előbük állt, hogy megfélekezze az ideges állatokat. A lovak azonban keresztülgázoltak rajta s a huszáron keresztül ment a kocsi. Sulyos sérüléseivel beszállították a kórházba. A másik katona leesett a kocsiról s a lovak végigrohantak a Wlassics utcán, ahol Sommer szállító kocsisa fogta el őket.

Harcászati céllövészet. A helyben állomásozó 7. honvéd huszárság legénysége jövő szerdán folyó hó 28-án délután 3 órától esti 7 óráig a Csácsbozsoki erdőszorosban harcászati céllövészetet tart. A közönséget figyelmezteti a hatóság, hogy a megjelölt időszakban az erdő környékén ne járkáljon.

Megloptak. Simon Gábor rezii lakos a minap adott el egy tehenet, melynek árából 200 koronát tartogatott odahaza. Valaki megtudta ezt és megleste, a mikor a gazda családjával együtt a mezőn dolgozott, belopódzott a lakásba, megkereste a 200 koronát és magával vitte. Csak másnap vette észre a gazda a pénz hiányát, jelentést tett az esetről és most keresik a tolvajt.

Elveszett pénz. Menczel János keszthelyi halkereskedő halat hozott a minap hozzánk. Mikor készletét eladta, a Batthyány-utóba ment egy ismerőséhez. Utközben elvesztette övére akasztott

nagy bőrtáskáját, melyben egy kisebb sárga bőrszékény s ebben 94 korona készpénz, 156 K 95 fillérről szóló számla s 1 kapukulcs volt. Ugy mondják, hogy a táskát egy ember, a ki épp akkor szénát szállított a városon át, meg is találta, de a találó kiletét a legbehatóbb nyomozás dacára sem lehetett megállapítani.

Bujtató téglás. Déri Sándor téglagyári munkásnak aránylag elég jó dolga volt. Meg volt a tisztességes keresete, de ez nem volt neki elég, többet szeretett volna. És mivel munkaadója a jogtalan kérelem teljesítését megtagadta, úgy akart boszút állani, hogy a telepen alkalmazott munkások közt szociális tanokat kezdett hirdetni s arra akarta őket rábeszélni, hogy hagyják abba a munkát. Szerencsére idejében rájöttek Déri turpisságára s átadták a rendőrségnek, a felázított munkásokat pedig megfelelő módon felvilágosították.

Asszonyok harca. Kovács Ferenec és Wapli Józsefné valamikor kebelbarátok voltak. Barátságuk utóbbi időben ellenségeskedéssé vált és ahogy a minap az utcán találkoztak, egymásnak estek s ütegetni kezdték egymást. E közben nem igen válogatták sem a szavakat, sem az ütések súlyát. Mire vége lett a verekezésnek, mindketten egy-egy marék hajjal lettek szegényebbek; de vittek haza több kisebb-nagyobb ütéstől származó kék foltokat is.

Rosz testvér. Segesdi Erzsébet zalaegerszegi lakost a múlt napokban fivére, Segesdi János az utcán megtámadta és pénzt követelt tőle; pénzt, hogy égető szomját egy kis itókéval enyhítse. A nővér azonban megtagadta a kérelmet és elutasította követelőző öccsét. Ekkor ez neki esett és erőszakkal el vette napernyőjét. A dulakodásra sokan összesereglettek. Végre mégis sikerült a legénynek az ernyőt megkaparintani, a mellét aztán eltűnt.

Időjárás. Medárdus óta alig mulik el nap eső nélkül. A csapadékból bőven elég volna már s várva várjuk a napos meleg időt. A sok eső a levegőt lehűtötte s a nyári ruhának még mindig nem sok a becsülete. — A gazdáknak az esős idő sok kárt tesz. A gabonák helyenként megdőlnek és a szénabetakarítás is akadályozva van. Még eddig súlyosabb kár nincs, de az eső épen elég volt arra, hogy aratásig többet ne kérjünk belőle.

Szerelmes szakácsnő. Horváth Szidi nagykanizsai szakácsnő szerelmi bánatában marólugot ivott. Idejekorán gyógykezelés alá vették s néhány nap alatt meggyógyul.

Vadorzó. Kis János letenyei óráslégény szenvedélyes vadász s a nemes sportot éjszakánként szokta űzni. A múlt héten a gróf Andrassy féle erdőben vadászott. Nagy Lajos erdőőr meghallotta a lövéseket s meglepte a vadorzót. Fegyverét kérte, Kis János azonban úgy esapta fejbe, hogy az erdőőr elkabult. A vadorzó megszökött, de másnap a csendőrség letartóztatta.

Az országos tüzoltó szaktanfolyam. A magyar országos tüzoltó szövetség július hó 3-ikától 22-éig bezárólag Budapesten tüzoltó szaktanfolyamot rendez, amelynek hallgatója lehet minden 18—42 éves fedhetlen előéletű férfi. A tanfolyam célja az, hogy tüzoltó tiszteket képezzen ki, tehát kívánatos, hogy általános műveltséggel, tanítói vagy jegyzői oklevéllel bír, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének jelentkezzenek. A tanfolyamot hallgatók július 20-án és 10-én vizsgálatot tesznek s látogatási bizonyítványt kapnak. A bizonyítvány azonban minősítést még nem képez, hanem arra jogosít, hogy a tanfolyamot végzett hallgatók egy évi tüzoltói gyakorlat után tiszti vizsgára jelentkezhetnek. A tanfolyam teljesen díjmentes s a szövetség 40 tanfolyambhallgató ingyenes elszállásolásáról is gondoskodik.

Verekezés. Sim Ferenc mészáros tanone abban lelte örömét, ha az utcán járva, a gyengébb fiukat megöklözhetette. Naponkint gyakorolta magát a nélkül, hogy ellenállásra bukkant volna. Azonban a napokban megjárta, mert több kamasz rátámadt és úgy megverték, hogy előreláthatólag jó időre elmegy a kedve a verekedéstől.

Magyar Szövetség. Az Országos Magyar Szövetség hivatalos közlönyének a »Magyar Szövetség«-nek június havi száma fölötté érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. Első oikkében folytatja a múlt év őszén tartott felolvasó és vita estéken lefolyt felolvasásoknak a vitáknak közlését, nevezetesen ebben a számban ismerteti Solymossy

Eleknek és dr Alexy Györgynek az oláh kérdésről tartott fölszólalásait, amelyeket a nevezettek Réz Mihálynak »A magyar faj szupremáciájának eszközeiről« cím alatt tartott felolvasásához fűztek. »A nemzetiségek szereplése a fölrati vitában« című második cikkében igen érdekesen ismerteti és bírálja a nemzetiségi képviselők magatartását s meggyőzőleg mutatja ki, hogy ma a nemzetiségi politika tartalma sekélyebb és szintje alacsonyabb, mint volt a hatvanas évek elején, a mikor a nemzetiségi politika szóvivői Miletics, Babes stb. voltak. Hivatkozik a oikk Politra is, aki egy mostanában megjelent oikkében ugyancsak azt mondja, hogy a nemzetiségi csoport fölrati javaslata a nemzetiségi politika elposványodását jelenti. Továbbá közleményeiben a »Magyar Szövetség« érdekesen ismerteti az osztrák-német Schulverein huszonöt éves történetét, valamint dr Gorove Lászlónak »Nemzeti műveltségünk és a népiszkolai javaslat« cím alatt megjelent igen figyelemre méltó tanulmányát, a melyben a tanítóképzés államosítása mellett tör lándzsát. Végül, hivatalos részében ismerteti a május 23-án tartott szövetségi választmányi ülés lefolyását, a mely általános érdekekkel azért bír, mert annak tulnyomó részét a népiszkolai törvényjavaslattal, jelesül azoknak a módosításoknak tárgyalása töltötte be, a melyeket a szövetség titkárja, dr Jancsó Benedek, a javaslatba a magyarság és a magyar nemzeti eszme erősítése céljából fölveendőnek véleményezett. A titkár javaslatait a választmány elfogadta, s ebben az értelemben az egész országban, s különösen a közművelődési egyesületek körében erőlyes mozgalmat kezdeményezett.

Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vízre van italul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószereül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékot hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italul olyan víz használtsassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa. Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai Ágnes víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomorrendveknél, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai Ágnesviz fogyasztását különben és főként tavasszal, kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnesforrás a gyermeket és felnőttest biztosan megóvja. Gyermeknek ilyenkor mutatkoznak az angol kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes víz méztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes forrás különösen olcsón kapható.

A renaissance. A renaissance színes és ragyogó történelmét nem tudta kimeríteni négy század sem, ma is vonzó, érdekes, titokzatos ez a kor, a mely felé lankadatlanul szárnyal a költők, festők és tudósok képzelete. A görög művészet hanyatlása óta a leggazdagabb kor ez, amely az emberi szellem dicsőségét hirdeti. A klasszikus nagy művészet kelt új életre, a pogányság szín és formaérzéke terült el a keresztény templomok falain; a zsibbadtságából feltámadó emberi szellem az újjászületés győzelmét ünnepelte. Szabad szárnyra kelt a gondolat, a költők és tudósok új érzéseket, új világfelfogásokat fedeztek fel. Mint a fák nőttek ki a földből a templomok és műrekek, feltámadtak a csonka, eltemetett műkincsek, a pápaság maga volt a pogányság emlékeinek fentartója és őrizője. Nagyokká nőttek az emberi indulatok, versekben és képekben nyílt ki a szerelem, véres volt a harag, a világ fővárosává lett Róma és a tengerek urává Velence. Ennek a tündérvilágnak színes történetét adja komoly, tudományos alapon jóhírű tudósunk, dr Csuday Jenő egyet. magántanár a

Nagy Képes Világtörténet VI. kötetében, a mely füzetes kiadásban most folyik és a melyből a 222—223. füzet most látott napvilágot. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marozali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 K; füzeteként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Allatforgalmi korlátozás. Az osztrák belügyminiszter részéről a ragadós száj- és körömfájásnak vármegyénk területéről Ausztriába történt behurcolása miatt a hasított körmű állatoknak (szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek) Ausztriába való szállítása a keszthelyi, paesai, zalaegerszegi és zalaszentgróti járásokból, valamint Zalaegerszeg város területéről betiltatott. Ez a tilalom súlyosan nehezedik mezőgazdáinkra, mert nem tudják állatállományukat olyan áron értékesíteni, mint egyébként. Kereskedőink és iparosaink is érezni fogják ennek a korlátozásnak a káros következményét, mert a forgalom ezzel esőkenni fog. Rendszerint sok időbe kerül, a míg a forgalmat ismét szabaddá teszik.

A valódi hírneves MÁLNÁSI SICULIA (székely) gyógyforrás viz kapható Zalaegerszegen: GYARMATI VILMOS-nál.

Öreg Gyuri bandája.

Kiselejtezik a vármegye levéltárából a felesleges régi irásokat. Sok régi emlék semmisül meg, sok érdekes dolog megy örökre feledésbe. De hát minden irat örökké őrizni nem lehet.

Legelőször a bűnpörököt válogatták ki; ezeket rakatja máglyára a vármegye. Akinek kedve és ideje van hozzá, sok kulturtörténeti adatot és a jogásznak s történetírónak egyaránt érdekes feljegyzéseket böngészhetne ki a termetes aktacsomókból. Egy-egy korpék, egy tanulmány valamennyi és köteteket lehetne belőlük összeírni. Milyen is volt a régi világ felfogása? Hogyan szolgáltatták a böles táblabírók az igazságot? Hogyan élt, hogyan gondolkodott a nép? Mindenre talál választ a régi irásokban, aki a sorok közt is olvas.

Egy vastag csomót átnéztem; egy hirhedt rablóvezér perének aktáit. Hevenyészve kizedtem belőle a történet magját s néhány érdekesebb szemelvényt. Közlebb pedig egy boszorkány per történetét ismertetem. Érdekes mind a kettő, mert az egyik élénk világot vet az insurrectió utáni közbiztonsági állapotokra, a másik pedig arra a babonás felfogásra, amely még a törvényszékek termeiben is uralkodott.

A múlt század elején rettenetes rosz közbiztonsági állapotok uralkodtak Zalavármegyében. Tele volt rablóval az egész vármegye, amelynek tömlőei megteltek rabokkal.

Ugyszólván minden pásztor ember egy nagy bünszövetségben állott. Kézről-kézre adták a lopott portékát; rejtegették a tolvajt, a dezertort. Száz és száz rémes rabló történet emléke él a göcseji nép meséiben, amelyek a vakmerő kanászok és ihászok tetteit beszélik el.

A Göcsej az időben csupa erdő volt s a nép és nemesség egyaránt juh és sertésnyésztést üzött. A birkás, vagy amit a mi népünk maig is hívja, az ihász nem közönséges fogadott eseléd volt, hanem részes. A földbirtokos adta a legelőt s a juhász a szaporulat bizonyos hányadával fizetett. Vagy ha a birtokos volt a falka, akkor a juhász kapott részt belőle. A juhászt nem lehetett, de nem is merte senki ellenőrizni, hogy van e lopott állat a falkájában. A gazdának szemet kellett hunyni, ha azt nem akarta, hogy rágyujtsák a házát, vagy ellopják minden barmát.

A kanászok még veszedelmesebbek voltak. Az erdőkben laktak, amelyeknek minden zugát, minden buyóhelyét ismerték és jaj volt annak az embernek, aki utánuk mert kémkedni.

No hát a pandur nem is mert. De nem is akart. A vármegye közbiztonságának őrei maguk is a legmegbizhatatlanabb elemből kerültek ki; a fizetésük olyan kevés volt, hogy nem volt érte érdemes az életet holmi lopott malacért kockáztatni. Sőt egyik másik szívesen vette, ha egy elkallódott birka, vagy süldő maradványainak egy része hozzá tévedt. Épen olyan jól esett

neki, mint a fináncnak a szűz dohány. A göcseji nép most is őrzi ennek a boldog időnek emlékét s mikor valami kanász, íhász történetet mesél, el nem felejtí hozzátenni, hogy akkor még pandurvilág volt.

A vármegye tehetetlen volt evvel a bünbandával szemben. Az apróbb lopások rendszeresen megtörténtek nélkül maradtak. De napirenden voltak a rablások és gyilkosságok is, amelyeket szervezett rablóbandák követtek el. Ezek is évekig tudtak bujkálni a pandurok előtt s folyton rettegették a falun lakó urakat és vásári népet. Ha a vármegye végre megszokta a garázdálkodást és irtóhadjáratot indított ellenük, egy két évig elcsendesült a vidék, amíg újra nem akadt dezentor, aki összeszedett néhány kanász, juhász bojtárt s bandát nem szervezett.

A vezérek többnyire szökött katonák voltak. Akkor még tizenkét esztendeig benn tartották a katonát s elvitték külső országokba. A legtöbb rekruta a féktelen szabad élethez szokott, erdőn mezőn lakó legényekből került ki. A jobb módú fut kiváltották, a nemes ember nem katonáskodott. A falura kivetették: hány katonát tartozik adni s az érdemes előjáróság természetesen azt fogadta meg legszívesebben, akivel nem vesztett a község semmit s akitől egyébként is félt. Az ilyen fajta legény rossz volt munkás embernek, rossz volt katonának is. A regulát nem tudta megszokni; a kaszárnya falai s a városok nagy házai mögül visszavágyott az erdei kunyhóba, az uttalan rengetegébe. Ha lehetett, megszökött.

Katona volt Öreg Gyuri is. Bojtár korában huszárnak vették. Később híres betyár lett; kegyetlen, vakmerő, vérszomjas rabló, amint azt a vármegye törvényszéke előtt 1808-tól 1812-ig lefolyt nagy per aktái sorjában elmondják.

Öreg Gyuri hosszú időt töltött a katonaságnál. Ott is sokat ült talpig vasban. Megbotozták legalább minden hónapban, vesszőt is futott, de megszelídíteni nem tudták. Valószínű, hogy már katonáskodása alatt főzte ki jövődó terveit. Nem egyedül szökött, hanem heted magával. Legényeivel együtt belevette magát az erdőbe s többé nem is került katona kézre.

Teljes fegyverzettel, katona ruhában szökött a hét rabló. A legelső faluban azonban civilbe öltöztek. A ruházat két három ember életébe került.

Amíg Zalavármegyébe, az elhagyott otthonba értek, rablás és gyilkosság jelöli az utjukat. Hol itt, hol ott bukkant fel a banda. Mindenütt más név alatt. A bünperben fel vannak sorolva a vezér összes nevei. Igaz névvel Szűcs Miskának hívták; Zalában Öreg Gyuri volt a művészi neve, de ismerték Szűcs Gyuri, Borsos és Szabó Gyurka név alatt is. Leghírhedtebb társa volt a Nyessi, a vérengző gyilkos. A nevét is onnét kapta, hogy a legnagyobb hidegvérrel nyeste áldozatainak nyakát. Más neve Káposztás Janesi volt, de a törvényszék előtt kiderült, hogy valódi neve Kovács Józsi. A bandához tartozott Somogyi, vagy Szemeti, a Zsolda akinek Horváth István volt a neve; Lócs, másképp Horváth Miska, Caer, másképp Kovács Miska, Köese Gyuri, Alsinger Sebestyén.

Ez volt a törzs. A banda azonban nem sokára új és jeles tagokat toborzott a göcseji erdőkben. A 19-ik század első éveiben Zala, Vas és Veszprém megyékben egy híres rablóbanda garázdálkodott, amelynek vezérét, Öreg Janesit, Pápán felakasztották. Ez volt az elődje Öreg Gyurinak. A vezér halálával a nyáj szétszóródott. A legényeket azonban összeszedte Szűcs Miska, aki bizonyosan ezektől kapta az előd nagy nevét s ezért lett belőle „Öreg.“ Így kerültek a bandába „ama híres Szilágyi Jantsi“ — így említik a per iratai — Lakatos Részter Péter, Rentsés vagy Horváth Janesi, Fű Józsi, Barna Istók, Göcseji György és Czifraszemű Jóska. Mind dezentor; egytől egyig szökött katona. Czifraszeműnek egyik szeme kék volt, a másik fekete. Deli legény lehetett, mert neki volt a banda tagjai közül a legtöbb nő ismerőse. Igaz nevét a sedrián sem tudták megállapítani; rá vonatkozólag ítélet sincs. Talán meghalt a börtönben, vagy kiadták a katonaságnak.

A monyorókeréki pallos joggal bír urodalom fogházából megszökött egy megrögzött tolvaj: Tollas Laci, veszprémmegyei pandurok elől menekült Szűz Ferkó. Ezek is a bandához kerültek, amelynek kézre adói és orgazdái, szövetségesei messze vidéken mindenütt voltak.

A betyárok szeretői szintén szerepelnek a bünperben. A szép Németh Évi, az Öreg Gyuri

szereteje, fehérítette az egész jeles társaság szennyését. Egy íhász felesége volt. Tóth Magda a cifraszemű szerette. Leány volt; alig mult husz esztendő, mikor a vármegyei udvarán ötven korbácsütést állt ki a szerelméért.

A vármegye az insurrectio után úgy látszik fokozottabb buzgalommal fogdoztatta a rablókat, utonállókat és tolvajokat. Öreg Gyuri bandájának egyes tagjait már 1808-ban elfogták, 1810-ben pedig már csak egy kettő volt „kujtorgásban.“

Az ellenük lefolytatott bünper során „nyilván kislult, hogy a gonoszságok annál bátrabb és szerencsésebb végrehajtására egész társaságot formáltak. Előjárókat választottak, több vármegyében magukat kiterjesztették és mindeneket már előre el készítettek és kicsinált furesa edgységgel és segítséggel követtek el, még maguknak, gonoszágaiknak elpalástolására menedékhelyet és segítő orgazdákat kerestek és csináltak.“

Valóságos szervezett banda volt tehát Öreg Gyuri társasága, amelyet a vármegye egyenként összefogdosztott.

»A gonosz és Istentelen Rab személyek a T. Törvény Szék színe előtt« 1810. április hó 27-én már mindnyájan »vasban állottak.«

A fogdosás és vizsgálat eltartott két esztendeig. A »szabad vallások«-ban egyik-másik erősen tagadott, de Öreg Gyuri, a vezér, mindent bevallott. A börtönben meghunyászkodott a gyilkos rabló és törődelmes vallomással, jó magaviselettel igyekezett kegyelmes ítéletet kapni. Ez erényeit »az védő ügyész« is felhozta a edria előtt s »különösen kegyes tekintetben vétenni kérte az Öreg Gyurinak azon maga meg jobbulsát tsalhatatlanul ígérő törekedését, mely szerint rabsága ideje alatt mindig példás maga viselete által számtalan gonosz tévőket magok megjobbulsára bírt, sok rendetlenséget az tömlőben, sőt ne talán még támadást is, különös vigyázásával és előjáró Gondviselőinél való bé jelentésével el távoztattak.«

Öreg Gyuri tehát vallott és árulkodott. Az ő »szabad vallások«-ból tudta meg a törvényszék a banda borzalmas dolgai. Érdekes dokumentumok ezek a szabad vallások. Arról, hogy mennyire szabad volt a raboknak vallani, jeles történetek maradtak fenn. A pandur strázsa-mesterek és esendbiztosok ügyeltek fel arra, hogy a rab személyek ezen szabadságukban korlátozva ne legyenek, sőt a szabadságon túl is terjeszkedhessenek, magukra vállalván életben levő személyek meggyilkolását is. A pandur csak az erdőkben volt szelid és kezes. Otthon, mikor a szabad vallások kivételéről volt szó, bátorságot és leleményességet tanusított.

(Folyt. köv.)

Két érdekes könyv.

Nincs még tíz esztendeje, hogy Amerikáról való fogalmaink nagykorukká lettek. Ma már valamely jobban vagyunk e pontban. A köznép, fájdalom, nagyon is jól ismeri Amerikát és a művelt osztály tudásának forrásai is bőven buzognak. A mult év egész áradatját ontotta ki a st.-louisi kiállítás alkalmából az érdeklődőknek és a ki kiment, az hozott magával egy esomó élelményt és emléket, amelyet lázas sietséggel fűt föl vaskos könyvvé, vagy legalább is ciklusos újságközlenné. De a ki sokat utazik és keveset gondolkodik, hajlandó úgy tekinteni minden várost, mintha az az idágenforgalom számára készült volna s érte élne kizárólag. Mivel ő maga egyedül és elhagyatottan bolyong az ismeretlen utcákon, arról teljesen megfélekedzik, hogy ebben a városban vannak emberek, a kik itt élnek le egész életüket, születésüktől halálukig, nem az egyik gyorsvonattól a másikig; itt élnek, dolgoznak, szenvednek, családot és községet alkotnak, sajátos szokásokat fejlesztenek, külön hagyományaikból táplálkoznak. A ki ebbe az életbe nem tekintett bele, az ismerheti a város holt részeit, muzeumait, képeit, szobrait, utcáit, tereit, temetőit és pályaudvarait; de azt, a mi benne elsősorban érdekes, nem ismeri. Ezért tartom én üresnek a mi sok Amerika-tudósunk feleségét; azért köszöntöm őszinte örömmel azt a két könyvet, a mely a Budapesti Hírlap kiadásában a mai napon megjelent. Az egyiknek szerzője George Horace Lorimer, címe: Egy dollárkirály levelei fiához; a másikat Charles Eustace Merriman írta. A dollárkirályi levelei papájához néven.

A két könyv egy testvér. Lorimer pompás

levelei ihlették Merrimant a válaszoló levelek megírására.

A dollárkirály, John Graham, a csikágói disznóhus nagykereskedő, a kit a börze a Vén disznó gyöngéd melléknévvvel tisztelt meg. Az öreg ur alatt kezdte és erre nagyon büszke. Élelmessége, szorgalma, esze a legnagyobbak közé emelte. Fiát, Pierpontot a bosztoni Harvard-egyetemen nevelteti, de igyekszik kordában tartani és mihelyt lehet, beveszi üzletébe heti nyolc dollár fizetéssel; alája rendeli egy durva, erősmarku üzletvezetőnek, kiküldi utazónak, fokont teszi meg könyvvezetőnek, majd helyettes osztályfőnöknek és mikor a fiu megházasodik, csak akkor enged neki heti hetvenöt dollár fizetést. De a nyolc és hetvenöt dollár közt husz levél van és a husz levélben rengeteg sok intelem az élet minden mozzanatáról, a tanulásról, műveltségéről, a szerelemről és a házassági ígérlet megszegésének minősített vétségéről, az utazókról és a vevőkről, a viceokról és a sületlenségekről. S az öreg ur minden elmés megjegyzését szereti egy-egy történetkével fűszerezni, a mely illusztrálja köznapit, de józan és talpraesett filozófiáját.

Csak hogy Pierpont urnak is meg van már a maga külön filozófiája, a mely nem egylényeges pontban eltér a Vén disznó életbölcsestől. A dollárkirályfi már szégyenli, hogy nagy vagyonának zsirszaga van és ő maga a Kis malac melléknévvvel ékes; neki már arisztokrata haljama vannak és ezért fellázad az üzletvezető zsarnoksága ellen; mire helyettes osztályfőnök lesz, már fölöslegesnek érzi és kidobja azt, a kinek ő a helyettese. De a jó vér benne sem tagadja meg magát; a könnyelműség ifju évei hamarosan lezajlanak, aztán belőle is fiatal fővel jóra való férj lesz, a ki épp úgy elősmeri szép kis feleségeiáját, mint a papája. És aztán elejétől végig jókedvű aranyos humoru, mulatságos fizető ez a Kis malac. Néha nagyon szemtelenül beszél papájával, de azt nem vesszük tragikusan: hisz ő sem gondolja komolyan.

Menyi minden okulás kínálkozik ebből a két könyvből! Csikágót, a vagyonért való tülekedés gyújtópontját, Newyorkot, a szédelgők és milliárdosok hazáját, a hideg és előkelő Boszton sokkal világosabban látjuk belőlük, mint a legjobb utirajzból; s mindezen túl még otthont látunk, családi életet és pedig egy érdekes család életét.

Ez a könyv azok közé tartozik, a melyeket mindenkinek el kell olvasnia. Minden kor, minden osztály, minden foglalkozás talál benne valamit, a mi különösen ránézve érdekes és tanulságos. Elsőül a magyar ifjuságnak ajánljuk szeretettel. A mi fiaink sokszor szánandó áldozatai az elavult, fárasztó és egyhangu ismeretközlésnek, mely vagy a rég letűnt századokban, vagy a felhők között kóvályog; egy kis friss életet, gyakorlati bölcseséget és emberi erkölcsöt tanulnak Lorimer és Merriman könyveiből. — Egy-egy könyvnek az ára 4 korona. Megrendelhető a Budapesti Hírlap könyvkidőhivatalában vagy bármely könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

A burgonyatermés fokozása.

A burgonya úgy is mint emberi táplálék, úgy is mint takarmány, úgy is mint ipari feldolgozásra alkalmas gumó egyike legbecesebb gazdasági növényeinknek. A krumplival beültetett terület évről-évre emelkedik, és ma már alig van oly gazdasága az országnak, melyben burgonyát kisebb-nagyobb mértékben ne ültetnének. Százazrekre rug azon családok száma, melyeknél a kedvező krumpliszüret biztosítja nemcsak a megélhetést, a mindennapi kenyeret, hanem az anyagi fennmaradást, sőt gyarapodást is.

Ily viszonyok között annál különösebb, hogy azért burgonyavetéseink a legtöbb gazdánál nem részesülnek oly gondozásban, milyent azok megérdemelnének. Évről-évre látható, hogy július havában a burgonyabokrok száradni kezdenek és a legtöbb gazda ezen idő előtti elfonnyadást egyszerűen a nap hevének tulajdonítván, annak közelebbi okait nem kutatja, a baj kuforrását elrekeszteni meg sem kísérli. Pedig ezen idő előtti száradás nemcsak a termésmennyiséget lényegesen csökkenti, hanem a minőséget is rontja. De ugyan hányan gondolnak nemcsak kigazdánk, de középbirtokosaink és uradalmaink közül arra, miképen lehetne a burgonya keményítőtartalmát fokozni, holott köztudomású,

hogy ettől függ a krumpli tápláló értéke és ipari jelentősége egyaránt?

Gazdáink egyszerűen megelégszenek a tény konstataciójával, de nem kutadják, hogy miképpen lehetne a bajon segíteni. Hisz birtokosaink legtöbbje előtt ismeretlen, hogy a bokrok száradását, a gumók törpeségét és keményítő hiányát egy évről-évre visszatérő veszedelmes betegség, a burgonyavész idézi elő, melyet egy Phytophthora infestans nevű gomba okoz.

Holott ezen gomba ellen feltétlenül biztos védekezési eljárást nyújt a rézgálicoldattal való permetezés. De ugyan hányan vették fel gazdáink közül ezt a permetezést a burgonya rendez évi munkálatai közé? Igen kevesen és ezáltal megfosztják magukat a burgonyavész leküzdésével járó kettős haszontól, a termés lényeges emelkedésétől és a gumók keményítőtartalmának fokozásától.

A magyarvári gazdasági akadémia növénykórtani állomásán évek során át folytatott kísérletek*) minden kétséget kizárólag igazolták a külföldi szakemberek és tudományos intézetek azon tapasztalatait, hogy a rézgálic és mészkéverék oldata feltétlenül biztos védelmet nyújt a burgonyabetegség ellen. De igazolták azt is, hogy a házilag készült keverékek és egyéb a legkülönbözőbb néven forgalomba jövő rézgálicpraeparatukok közt a legkitűnőbb sikereket a dr. Aschenbrandt-féle *bordói porral* lehet elérni. Ezen anyag nemcsak a rézgálic és mésznek mindig közömbösített és néhány pillanat alatt elkészíthető oldatát adja, hanem redkivüli tapadásválával oly védelemben részesíti a burgonyát, hogy perméjét tartós eső sem tudja lemosni.

Ezen kitűnő szer hazánkban is gyártatik és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hozza forgalomba s így termelőinknek könnyű módjukban van ezen szert rövid uton saját szükségletükre beszerezni és felhasználni. Burgonyapermetezéshez 2%-os oldatot használunk, vagyis egy hektoliter vízben oldjunk fel 2 kilogramm bordói port. Ily módon egy permetezéshez két holdanként 4-6 kilogramm por szükséges. Miután a siker biztosításához kétszeri permetezés ajánlatik (az egyik június végén, a második július második felében), ennél fogva egy hold okszerű kezeléséhez 8-12 kg. bordói por kell 5 1/2-8 korona árban, míg a többi költség (viz-hordás, napszám) 2-3 K-ra rughat. Így az összes kiadás legfeljebb 12 K-t tehet ki holdanként, amivel szemben a terméstartalom holdanként 5-15 mmászat szokott kitenni. Így a jobb minőség és nagyobb keményítőtartalom figyelembe nem vételével is a tiszta haszon 20-40 K-ra becsülhető.

A permetezés mikéntjére nézve részletes felvilágosítást nyújt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.) beszerezhető füzet a »A burgonyavészről«.

Börze és pénzügy.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.

A budapesti tőzsde a lefolyt héten rendkívül tartózkodó volt, miután bevárai kívánta azon hatást, melyet a Fehérvári kabinetnek kinevezése a politikai viszonyok alakulására gyakorolni fog. Az üzlettelenség maga után vonta az árfolyamok lemorzsolódását, mely azonban nem mondható jelentékenynek és csakis a forgalomba került helyi értékek, mint pl. az Első Magyar Általános Biztosító Társasági részvények, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvények szenvedtek nagyobb árhanyatlást. Szilárd maradt az osztrák magyar államvasút részvények árfolyama, mely részvények különösen Bécs részéről vásároltattak, miután az osztrák Reichsrath egyik bizottságában történt miniszteri kijelentés az államosítás kérdésének újabb komoly tárgyalását valószínűvé tette.

A befektetési értékek piacának irányzata a lefolyt héten lanya volt, ami különösen a 4%-os magyar korona járadéknál mutatkozott érzékenyebb módon; ez annál szembetűnőbb, miután a pénzbőség még egyre tart, úgy hogy jogosult azon következtetés, hogy egyedül a politikai viszonyok miatti bizonytalanság képezi e lanyhaságnak legfőbb okát.

A sorsjegyek piacán sok árú került piacra a

*) Ezen kísérletekről szóló jelentés a földmívelésügyi miniszter „Kísérletügyi Közlemények“ c. kiadványában és a „Közlelek“ szaklapban közöltettek.

kisebb sorsjegyek különböző neveivel, de különösen erős volt a kínálat amit ezt f. hó 8-iki jelentésünkben, mint minden valószínűség szerint bekövetkezőnek jeleztük Erzsébet szanatorium sorsjegyekben, melyek a lefolyt héten kb. 3 koronával mentek vissza. Ezen erősen hanyatló árfolyam mellett azonban újra vevők mutatkoztak és a sorsjegyek a legutóbbi két napon jelentékeny árfolyamot értek el. Jó keresletnek örvendtek a nagyobbértékű és kamatozást nyújtó sorsjegyek, mely utóbbiak közül különösen a 3%-os magyar jelzáloghitelbank sorsjegyek vásároltattak nagy tételekben és az ezen sorsjegyek átvételére, múlt év novemberében alakult és a magyar leszámítoló és pénzváltóbank, és „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet r.-t. vezetése alatt álló syndikatus a Magyar jelzáloghitelbanktól fix átvett darabokat immár teljesen eladta.

A nevezetesebb értékpapírok árfolyama a lefolyt héten a következők voltak:

	június 15.	június 22.
4% magyar kor. járad.	98.—	97.55
Pesti magyar kereskedelmi bank r.-t.	2896.—	2875.—
Első magyar ált. biztosító társaság	8750.—	8650.—
Osztrák magyar államv. r.-t.	667.50	668.50
Budapesti közuti vasp. r.-t.	574.—	570.—

Menyasszony selyem 85 krajeártól 11 forint 35 krajeárig méterenként, mindenféle színben. Bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva.

Gazdag mintaküldemény megkeresésre bérmentve küldetnek. — **Henneberg selyemgyára** Zürichben.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
rozs	»	14.—	—
árpa	»	14.—	—
zab	»	13.60	—
tengeri	»	16	—
burgonya	»	—	—
bükköny	»	—	—
lóher	»	—	—
tarkabab	»	—	—
féhérbab	»	—	—

Nyilt-tér. *)

A legjobb alpesi tejet tartalmazza.

NESTLE FÉLE Legtökeletesebb tápszer csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülőknek probadobozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNÁL féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kosuth Lajos utca 7 sz.

Igyuk naponként borral, cognaccal, gyümölcs-szörppel a rohitschi „Tempel“-forrás vizét és az élvezet mellett kellemes ídító italnak diétetikus hatása jó étvágyban, könnyű emésztésben és szabályos anyagcserében fog nyilvánulni.

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legmegbízhatóbb óvszer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES

forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszerek fogva kitűnő szerepe a legkülönbözőbb gyomor-, légző és húgyzervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk. Dr. Kéty.
Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha a vesébaj gyógyítani akarunk. Dr. Kövér.
Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha étvághiany és emésztési zavarok állanak be. Dr. Gebhardt.
Használjuk a mohai Ágnes forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk. Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: **Gyarmati Vilmos** urnál **Zalaegerszegen.**

Ugyanitt ingyen kapható az Ágnes forrás díszes kivitelű ismertető füzet.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

Iszákosság nincs többé!

Kivántra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szőbe-zéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített s sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 f, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COSA INSTITUTE
(Dept. 217),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

HIRDETÉSEK
felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Gyógyszerész

=gyakornokul=

elfogad 6—8 gymnasiumot végzett fiatal embert, kedvező feltételek mellett **Kiss Lajos** gyógyszerész Zalaegerszezen.

Minden gazdára nézve fontos annak ismerete miképen védekezzen a **burgonya-vész** ellen, mely nemcsak a termés mennyiségét rontja, de a minőséget is befolyásolja.

A burgonya-vész leküzdésére a legalkalmasabb szer a **dr. Aschenbrand-féle**

bordói por

mely nemcsak biztosan megóvja a burgonyát ezen veszedelemtől, hanem **terméstöbbletet** és a **gumók keményítő tartalmának fokozását** is eredményezi

Ennélfogva a bordói porral való permetezés költségei **többszörösen** megtérülnek.

Egy kat. hold burgonya kétszeri permetezéséhez (június és július hónapban összesen 8—12 kg. bordói por szükséges.

A bordói por ára:

50 kg.-os zsákokban, kg.-kint	68 fillér.
10 és 5 kg.-os »	72 »
2 kg.-os dobozokban »	73 »

Megrendeléseket elfogad, a burgonya-vészről szóló részletes ismertetést és használati utasításokat **díjmentesen** küld a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Aikotmány-utca 31. sz.

A por azonkívül megrendelhető:

Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszeg, Gazdasági közvetítő irodában Nagykanizsa.

NEUFELD IZIDOR ÖZVEGYE

1904. évben a soproni iparkiallításán az aranyéremmel kitüntetve.

Értesítés.

Néhai férjemnek, **Neufeld Izidor-nak**, évek során át fennállott jóhírű

férfiszabó üzletét

átvettem s azt a régi helyiségben (Széchenyi-tér, Városház épületben) a régi alapon **Neufeld Izidor özvegye cég** alatt tovább vezetem.

Amidőn ezt közzé teszem, mely tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy a régi bizalmat nekem is előlegezni szíveskedjék. Jól felszerelt hazai és angol szövet raktáram, továbbá üzletemben szerződött **elsősorú szabászom** lehetővé teszi, hogy a t. közönség minden igényét kielégíthetem.

Szíves támogatást kérve, maradtam

alázatos szolgája
Neufeld Izidor özvegye.

Ki jó kaszát akar

az vegyen

D. Horváth Győzőnél

az arany kaszához ezimzett

vas-, fűszer-, festék és deszka-kereskedőnél

Zalaegerszezen.

Ajánl:
Rudvasakat, gazdasági és háztartási cikkek, deszkákat és léceket, vízhatlan és léceket, fegyvereket, töltényeket

Minden kaszáért jótállást vállalok.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. építő-közönség b. tudomására hozni, hogy több éven át szerzett gyakorlatom után

építési irodát és fakereskedést **ácsteleppel**

nyitottam.

Elvállalok tervek és költségvetések, továbbá lakóházak és gazdasági épületek, fedelek, minden építési szakba vágó munkák készítését.

Breiner Benő
kőműves és ácsmester.

Lakásom: Ujváros-utca, Török ház.
Telep, fakereskedésem: Körömdi-utca 40.
volt Salezer telep.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott körjegyző közhírré teszi, hogy a kör községei által építtetni szándékolt körjegyzői iroda, anyakönyvi iroda segéd szoba, körjegyzői három szoba, konyha, kamara és mellék helyiségek építésére ezennel

pályázat hirdettetik.

A kör által készített terv megkeresésre másolatban kiadatik, vagy a körjegyzői irodában megtekinthető, hol is részletes értesítés is nyerhető. Pályázati határidő **1905. év július hó 9-ének délelőtt 10 órája**, mikor az árlejtés is meg fog tartatni, a szécsiszigeti körjegyzői irodában. Bánatpénz 1000 korona.

Szécsisziget, 1905. július 19.

Wlassics,
körjegyző.

Kifőzés.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy **július hó 1-étől kezdve** kifőzéssel foglalkozom s izletes jó házikosztot adok **jutányos árért** úgy lakásomon, valamint kihordásra is.

Kivánatra az ebédet és vacsorát a házhoz küldöm.

Jó kiszolgálásról mindenkit biztosítok.

Szíves megrendeléseket **július 1-éig** kérek, hogy megrendelőim számához és igényeihez mérten s idejekorán berendezkedhessem.

Özv. Császár Józsefné.

Zalaegerszezen, (a Baross liget mellett.)

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém igen tisztelt vendégeim és a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy **július hó 1-én Kossuth Lajos utcai** (előbb Fehérkép-utca) **saját házamban**

ujjonnan berendezendő vendéglőmet

megnyítom.

Igyekezni fogok, hogy a nagyérdemű közönség meglegedését továbbra is kiérdemeljem. **Kitűnő borokat, naponta frissen csapolt LISINGI sört és jó magyar konyhát fogok tartani.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Göndöcs Antal

vendéglős.

LEOPOLD GYULA hírdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodik.
Saját érdekében kérje ezért dűstartalmu **mintagyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODERN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítményvel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható győgytárakban. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-ter.

Császárfürdő Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb kézős és külön iszapfürdővel, pom-pás ásványvíz-uszodákkal, kő-, kád-, hólég-, villamos víz-, szénsavas és napfürdővel.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.** 200 kényelmes lakosztobával. A legszolidabb kezelés.

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegeg takarók rüggönyök bútorszovalékok cspkefűgönyvök Szőnyeg ház S. SCHEIN ca. 6a kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dűstartalmú kűpea **ÁRJEGYZEK** ingyen és bérmentve.

Ön nagyon idűsnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsűbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

SMITH PREMIER képviselők keresetnek.
A világ legjobb írógépe
Képes árjegyzék ingyen.

BALASSA FÉLE UGORKATEL
Pattanás, kiűtés, szeptű, májfoltt, sűt ranczok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatá által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k. pűder 1-20, K.
Fűszékű-dear hely: **BALASSA KORNÉL** gyűgyosztartára Bpest-Erzsébetfalva.

Dr. Kovács kézpasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tegely K 1-20
Dr. Kovács gyűgytára Bpest, Gyűr-d. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA
Szálloda SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁRCZI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól fejűbb kiszűgűlással és villanyvilágítással egyűtt. Fürdűk, elegűns kűvűház, étterem és sűrcsarok a házban. Villamos vasűti megállűhely az összes pályaudvarok és hajűk fele.

KATZER -féle részv. társaság megűvű-intűzete az elsű és legnagyobb. 1/4 millió részvűny-tűke.
Budapest, Ő-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43.
Katzer szűrmeárű az egész világon el vannak terjedve és elsűrangűak.

KISS SZERENCSÉJE NAGY
1000.000
VÁSÁROLJON KISS-FÉLE SZERENCSÉ-SORSJEGYEIT KISS KÁROLY ÉS TÁRSÁI

A MÁLNÁSI SICULIA GYŰGYFORRÁS
kiváló összetűtelű égvűnyes sűs savanyűvű, amely tapasztalatom szerint megbízható gyűgyhatással bír a légűszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, egyűztűn a hűgy és ivarszervek hurutos és vűrpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és a hasi vűrbűsűgűből eredű májbajok ellen. A „Siculia”-forrás belsű használatának fűrdűssel való egyesűtűse oszlatű hatást fejt ki a nűi medencze szervek idűlt izzadmányainál. A tűdűgűműkűr kezdetleges esetekben, valamint a gűműs-gűrvűelyes nyirkmirűgy dagasztok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czűlszerű segűdeszkűt képez az elhűzűs és idűlt kűszvűny gyűgyításában is. Ezen sokoldalű használatűsűgűnél fogva méltán számot tarthat az orvosok figűyelműre.
Budapest, 1905. január 8.
Dr. Korányi Frűgyes, egyűtemi tanár, tűrendűházi tag, a M. Tud. Akad. tagja stb. stb.
Szűthűdű a kezelű tulajdonos „SICULIA” terműszetes szűnsavat sűrűtű gyűrű. t. MÁLNÁSFűRDűN Háromszűk vn. Cím: SICULIA, MÁlnásfűrdű. Fűraktárak Budapestben: IV., Műzeum-kűrűt 7., és minden nagyobb városban.
Kérűk a SICULIA nűvre figűelni!!!

Szűműsűy szab. Árpád
RAJZ-ESZKűZ az összes kűzűp-iskolákban a legjobban bevűlt **MAGYAR KűRZű** MINDENÜTT KAPHATű.

Vendűglű átvűtel.
Van szerencsűm a n. é. kűzűnsűgűnek tudomásűra adni, hogy **Julius I-én** a Gűndűcs Antal által birt Páslek Jűzsef-féle **vendűglűt** átveszem s azt újjan rendezem be. Arra tűreksűm, hogy tisztelt vendűgeim megelűgedűsűt kiűrdűmeljem. Jó konyhát, kitűnű borokat és mindig friss sűrt tartok. Szűves pártfogást kérve maradok kitűnű tűsztelettel **NAGY DEZű** a „Korona” szálloda volt fűpincűre.

Dr. Dreiszker J. VIZGYűGYINTűZETE és szanatóriuma
Kűszegen (Vasmegye.)
Gűyűnyűrű fekvűsű. Egűsz éven át nyűtva. Állandű orvosi felűgyelet; igen jutányos ár; kitűnű ellátás. Legszűbb gyűgyeredműnyek. Prospektus ingyen és bűrmentve.

„MAYER” gűpűgyár
vas- és fűműntűde részvűny-társaság SZOMBATHELY.
Raktár: Budapest, V., Lipűt-kűrűt 15.
Kűszűt mindennemű
Gazdasűgi gűpeket, kitűnű szerkezűtű Bűnzűn- és szűvű- gűzmotorokat 2-50 lűerűdűg.
Bűnzűn-motoros csűplűkűszűletek.
Legolcsűbb űzem! Tűzveszűly kűzűrva!

Maloműpűtűszet: Új hengűrsűzek, minden e szakműba vűgű gűpűgyártása. Teljes műmalmi berendűzűsek.
Kűlűnlegessűg: Legűjabb szerkezűtű csavaros és szabad vűznyomásű bűrsajtűk.
Osborne D. M.-féle világhűrű amerikai aratű és kaszálű gűpek magyarorsűgi kűzűrűlagos kűpvűselűsűgűe.
Kűpes árjegyzűk ingyen és bűrmentve. — Kűvűnatra minden szűksűgűltre kűlűn kűltsűgűvetűs.

TARCSA gyógyfürdő Vasvármegyében. — Glaubersótartalmu szensavdús vasforrások. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz-, valamint vasláp (Moor)-fürdők. Ujjonnan épült hidegvizgyógyító-intézet férfi- és női osztállyal. Kellemes, hűvös éghajlat, a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások, villanvilágítás, jó vendéglők, gyógyszerár, naponta kétszer zene, szép kirándulások. A női szervek bántalmái, sápkór, verszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajjai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május hó 21-től szeptember végéig. Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus hó 15-től szeptember végéig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdőorvos: dr. Barta Kornel v. tanársegéd. **Tarcsai Károly-forrás** különösen mint óvszer járvány esetén kitűnő ivóvízül ajánlható. Megrendelések Tarcsa fürdőigazgatóságához intézendők. Vidéki városokban és nagyobb helyeken minden ásványvízkereskedésben és jobb fűszerüzletben kapható.

Vasúti állomás, posta és távirtda helyben. Budapestről és Győről naponta Tarcsafürdő fölrátu közvetlen I. és II. osztályú kocsik közlekednek oda-vissza.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vason és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által ujonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

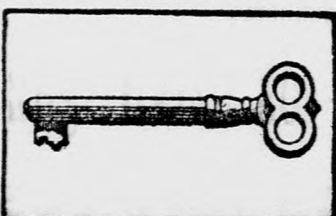
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bovásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az eurpai szárazföldön.

Uj!

Cook és Johnson-féle

amerikai szabadalmazott

tyukszem gyűrű.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere. Hatása egyszerű és azonnal csillapítja a fájdalmat.

Kapható az Osztrák Magyar Monarchia minden gyógyszerárában.

1 db borítékban 20 fillér, 6 db dobozban 1 K. Postán küldve 20 fillérrel több.

Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerár Budapest, VI. Király-u. 12.

Az Osztrák-Magyar Monarchia központi raktára „A Samaritanus”-hoz címzett gyógyszerár, Grázban.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik
UNGER ANTAL könyvnyomdájában
Zalaegerszegen.

2540. P. 1905. sz.

Hirdetmény.

A pórszombati tejszövetkezet részéről közhírré tétetik, hogy a

szövetkezet feloszlása

kimondatott.

Együttal felhivatnak a szövetkezet hitelezői követeléseiknek a harmadszori közzétételtől számított hat hó alatti érvényesítésére.

A kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság.

Zalaegerszeg, 1905. június 5-én.

Sperlágh, kir. tszéki bír.

Mi a szösz? ... A papa megengedte, hiszen

Jacobi-féle antinikotin
=cigaretta hüvely.=

Gyár: Bécs, Piaristengasse.

Eladó csikók.

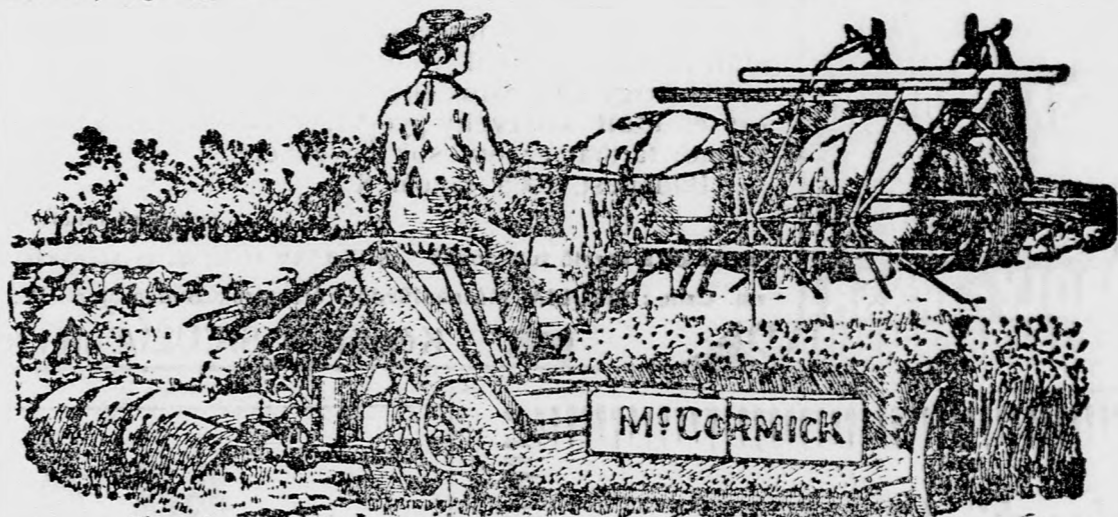
Lótenyésztés feloszlása miatt eladó 15 drb 1-2-3-4 éves telivér mén után származott csikó, Mohaupt Oswald földbirtokosnál, Pórszombaton u. p. Baksa.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévekörtógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévekörtófonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rugós boronák, cultivátorek, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Versenyképes olcsó árak.

Uj divatáru üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, miszerint helyben a Főtéren — a volt Ragendorfer-féle üzlethelyiségben — egy a mai kor és igényeinek teljesen megfelelő

női divat és diszműáru üzletet

nyitottam.

Amidőn az eddig irántam tanúsított eddigi szives bizalomért hálás köszönetet mondok, kérem, hogy azt a jövőben is részemre fenntartani sziveskedjék. Én törekedni fogok olcsó, szolid és lelkiismeretes kiszolgálás által a n. é. közönség teljes megelégedését magamnak kivívni.

Raktáron tartok női divatkelméket, összes bélés árukat, ruha kelleket, mindenféle díszeket, selymeket, bársonyokat, kész bluzokat, alsószőknyákat, eső- és napernyőket, uri- és női keztyűket, derékfűzőket, fátlyolt stb. a legjutányosabb árakért.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

RADÓ HENRIK.

Magas árak kizárva.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen

Elvém: kevés haszon, nagy forgalom.